

5

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

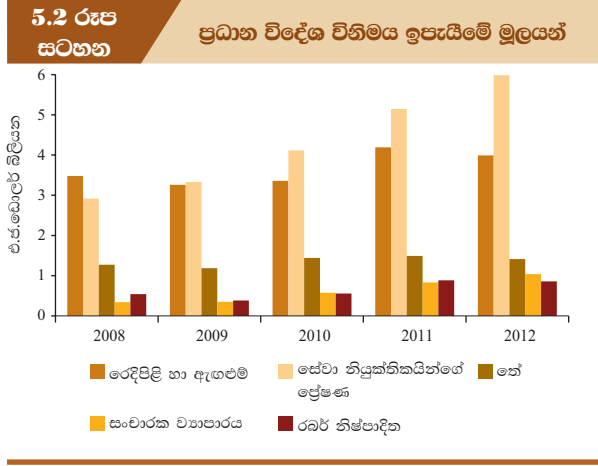
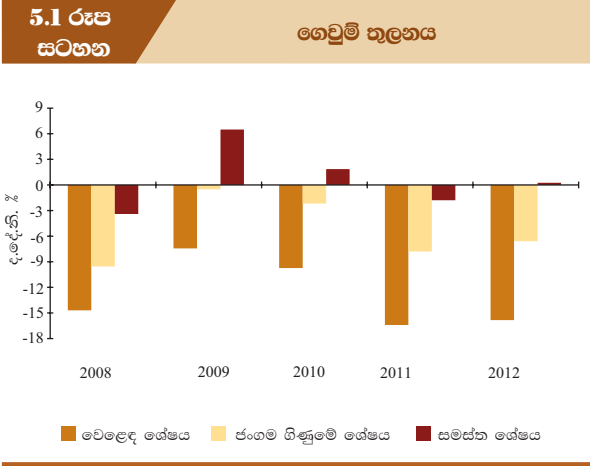
5.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය විසින් 2012 වසර ආරම්භයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද විවක්ෂණශීලී ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් ගෝලීය ආර්ථික අභියෝග හමුවේ වුවද ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය 2012 වසරේ දී ශක්තිමත් විය. මන්දගාමී ගෝලීය ඉල්ලුම නිසා අපනයන අඩුවීමත්, ආනයන සීඝ්‍ර ලෙස වැඩිවීමත් හේතුවෙන් වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් වීම 2012 වසර ආරම්භයේ දී මුහුණ දුන් ප්‍රධානතම අභියෝගය විය. සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමේ අරමුණින්, විනිමය අනුපාතිකය වඩා නම්‍යශීලීව තීරණය වීමට ඉඩ හැරීම, මහ බැංකු ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීම, බලපත්‍රලාභී බැංකුවල ණය වර්ධනය මත සීමා පැනවීම සහ තෝරාගත් ආනයන මත වූ තීරුබදු ඉහළ දැමීම යනාදිය ඇතුළත් ශක්තිමත් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග රාශියක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය විසින් ක්‍රියාවට නංවන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තිවල ඵලදායීත්වය පිළිබිඹු කරමින් ඉන්ධන නොවන ආනයන වියදම සියයට 8.6 කින් අඩුවීමත් සමඟ 2012 වසරේ ආනයන වියදම සියයට 5.4 කින් අඩු විය. විනිමය අනුපාතිකය වඩා නම්‍යශීලීව තීරණය වීම මගින් අපනයන තරගකාරීත්වය ඉහළ ගිය ද, වෙළෙඳ ද්‍රව්‍යවල ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් අඩුවීම සහ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සහ යුරෝපා කලාපයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල මන්දගාමී බව හමුවේ ගෝලීය ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන්, 2012 වසරේ දී අපනයන සියයට 7.4 කින් අඩු විය. නිරපේක්ෂ අගය සැලකීමේදී අපනයන ආදායම අඩුවීමට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් ආනයන වියදම අඩුවීම නිසා වෙළෙඳ හිඟය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 9.4 දක්වා සියයට 3.1 කින් අඩු විය. ඒ අනුව, 2011 වසරේ

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ (ද.දේ.නි.) ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 16.4 ක් වූ වෙළෙඳ හිඟය 2012 වසරේ දී සියයට 15.8 දක්වා අඩු විය.

ජංගම ගිණුමේ විවිධ අංශයන්හි ඇති වූ සැලකිය යුතු වර්ධනය සහ ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුමේ ලැබීම් අඛණ්ඩව ඉහළයාම නිසා, 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුම් තුලනයේ අතිරික්තයක් වාර්තා විය. සංචාරක හා ප්‍රවාහන සේවා ඉපැයීම් සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වීමත්, වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය අඩුවීමත් හේතුවෙන් ජංගම ගිණුමේ හිඟය, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,615 සිට 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,915 ක් දක්වා අඩු විය. ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 7.8 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 6.6 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, වසර තුළ දී ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුමේ ලැබීම් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සහ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්හි ආයෝජන මත වූ රාජ්‍ය අංශයේ විදේශීය ලැබීම් තවදුරටත් හිතකර මට්ටමක පැවතුණි. විනිමය පාලන රෙගුලාසි ලිහිල් කිරීම තුළින් විදේශයන්ගෙන් වැඩි අරමුදල් ප්‍රමාණයක් රැස්කිරීම සඳහා බැංකු සහ පෞද්ගලික අංශය දිරි ගන්වන ලදී. මෙම වර්ධනයන් සමඟ, ගෙවුම් තුලනය 2011 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,061 ක හිඟය හා සැසඳීමේ දී 2012 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 151 ක අතිරික්තයක් වාර්තා කළේය.

ගෙවුම් තුලනයේ වර්ධනය තුළින් දළ නිල සංචිත, 2011 වසර අවසානයේ දී වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6 ක සිට 2012 වසර අවසාන වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන

6.9 දක්වා ඉහළ ගියේය. ආනයනික මාස අනුව ගත් කළ 2012 වසර අවසානයේ දී දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය මාස 4.3 කට සමාන විය. එය 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ මාස 3.5 සමඟ සැසඳීමේ දී කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් වන අතර, සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය පිළිබඳ පිළිගත් සම්මතය වන ආනයනික මාස 3 ට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ඉහළ අගයකි. සංචාරක, සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, විදේශීය සෘජු ආයෝජන යන අංශයන් යටතේ ඉහළ ගිය ලැබීම්, විදේශ රටවලින් මූල්‍යනය වන ව්‍යාපෘති යටතේ වන මුදාහැරීම්, පස්වැනි ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ලැබීම් සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (ජා.මු.අ.) සම්පස්ථ ණය පහසුකම් වැඩසටහනට අදාළ අවසාන වාරික දෙක ලැබීමත් සමඟ සම්පූර්ණ වීම, 2012 වසරේ විදේශීය සංචිත ඉහළ නැංවීමට හේතු විය. විදේශීය අංශය ශක්තිමත් වීම ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම් තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමට ඉවහල් වූ අතර, ගෝලීය ආර්ථිකයේ ඉහළ යන අවිනිශ්චිතතාවයන් හමුවේ බොහොමයක් රටවල් ඔවුන්ගේ ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් පහළ යෑම පිළිබඳ අභියෝගයන්ට මුහුණ දුන් පසුබිමක, ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම තත්ත්වය විශේෂයෙන් වැදගත් වේ.

2012 වසරේ දී විදේශ විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වූයේ විනිමය අනුපාතිකය වඩා නම්‍යශීලීව තීරණය වීමට ඉඩ හැරීම සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත් වීම අවම මට්ටමක පවත්වා ගැනීම කෙරෙහිය. 2012 වසරේ පළමු මාස කිහිපය තුළ මහ බැංකුව විසින් වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීම බනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත්වලින් කොටසක් පියවීම සඳහා පමණක් සීමා කෙරුණු අතර, වෙළෙඳපොළේ අතිරේක විදේශ විනිමය උවශීලතාව සුදුසු පරිදි අවශෝෂණය කරගන්නා ලදී. තවද, එම ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් අනතුරුව,

දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ සමපේක්ෂණ ගනුදෙනු හරහා විනිමය අනුපාතිකය අනවශ්‍ය පරිදි උච්චාවචනය වීම වැළැක්වීමට 2012 මාර්තු මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වාණිජ බැංකුවල ඉදිරි ගිවිසුම් සඳහා සීමාවන් පැනවීමට සහ ශුද්ධ අනාවරණ තත්ත්වය සඳහා වන සීමාවන් දැඩි කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තිය වෙනසට අනුරූපීව මූලික වශයෙන් 2012 වසරේ පළමු භාගයේ දී විනිමය අනුපාතිකය සියයට 14.56 කින් අවප්‍රමාණය විය. කෙසේ නමුත්, 2012 වසරේ දෙවන භාගයේ දී විදේශ විනිමය ලැබීම් ඉහළ යාමත් සමඟ රුපියලේ අගය ඉහළ ගොස් එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 4.83 කින් අතිප්‍රමාණය විය. එබැවින් සමස්තයක් ලෙස, 2012 වසරේ දී රුපියල එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 10.43 කින් අවප්‍රමාණය විය. වසරේ අවසාන භාගයේ දී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ ස්ථායී වීම නිසා 2013 වසර මුල දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වාණිජ බැංකු සඳහා පැනවූ ඉදිරි ගිවිසුම් සහ ශුද්ධ අනාවරණ තත්ත්වය මත වූ සීමාවන් ලිහිල් කරන ලදී.

ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමිකව යථා තත්ත්වයට පත්වීම මෙන්ම එයට අනුගාමීව දේශීය ආර්ථිකයේ වර්ධන අපේක්ෂාවන් වැඩිදියුණු වීම සමඟ, 2013 වසරේ දී සහ ඉන් ඉදිරියට විදේශීය අංශය තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. වෙළෙඳ හිඟය අඩු කර ගැනීම සඳහා, භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන අඩු කිරීම කෙරෙහි යොමු වූ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. සංචාරක හා ප්‍රවාහන අංශයන්හි සිදුවන දැවැන්ත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයත් සමඟ සේවා අපනයන මැදි කාලීනව සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වනු ඇතැයි ද වේගයෙන් දියුණු වන අධ්‍යාපන සහ තොරතුරු තාක්ෂණ අංශයන් ද මේ සඳහා කැපී පෙනෙන ලෙස දායක වනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ.

5.1 සංඛ්‍යා සටහන **ගෙවුම් කුලන විශ්ලේෂණාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම (අ)**

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2008	2009	2010	2011 (ආ)	2012 (ඇ)	2008	2009	2010	2011 (ආ)	2012 (ඇ)
වෙළෙඳ ශේෂය	-5,981	-3,122	-4,825	-9,710	-9,409	-647,207	-358,707	-545,350	-1,073,900	-1,195,368
අපනයන	8,111	7,085	8,626	10,559	9,774	878,499	813,911	974,387	1,167,588	1,245,531
ආනයන	14,091	10,207	13,451	20,269	19,183	1,525,705	1,172,618	1,519,737	2,241,488	2,440,899
සේවා (ශුද්ධ)	401	391	707	1,099	1,250	43,557	44,780	79,766	121,635	159,321
ලැබීම්	2,004	1,892	2,474	3,084	3,788	217,180	217,378	279,634	340,977	483,502
ගෙවීම්	1,603	1,501	1,768	1,985	2,538	173,623	172,598	199,868	219,342	324,181
ආදායම් (ශුද්ධ)	-972	-488	-617	-647	-1,148	-105,032	-55,814	-69,776	-72,041	-148,419
ලැබීම්	-32	116	323	467	321	-3,133	13,551	36,508	51,102	38,675
ගෙවීම්	940	603	940	1,114	1,469	101,899	69,365	106,284	123,143	187,094
හාණ්ඩ, සේවා හා ආදායම් (ශුද්ධ)	-6,552	-3,219	-4,735	-9,258	-9,307	-708,681	-369,740	-535,360	-1,024,306	-1,184,466
ජංගම සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	2,666	3,005	3,660	4,643	5,392	288,639	345,498	413,885	513,216	688,613
පෞද්ගලික සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	2,565	2,927	3,608	4,583	5,339	277,711	336,578	407,967	506,630	681,714
ලැබීම්	2,918	3,330	4,116	5,145	5,985	316,091	382,818	465,166	569,103	763,980
ගෙවීම්	353	403	508	562	646	38,380	46,240	57,199	62,473	82,266
නිල සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	101	77	52	60	53	10,928	8,920	5,918	6,587	6,899
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	-3,886	-214	-1,075	-4,615	-3,915	-420,042	-24,242	-121,475	-511,090	-495,853
ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම (ශුද්ධ)	1,773	2,594	2,877	4,262	4,684	193,713	299,381	322,035	458,639	630,769
ප්‍රාග්ධන ගිණුම (ශුද්ධ)	291	233	164	164	130	31,456	26,832	18,521	18,126	16,951
ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	291	233	164	164	130	31,456	26,832	18,521	18,126	16,951
ලැබීම්	303	247	182	185	146	32,774	28,465	20,599	20,382	18,884
ගෙවීම්	12	14	19	20	15	1,319	1,633	2,078	2,256	1,933
මූල්‍ය ගිණුම (ශුද්ධ)	1,483	2,361	2,713	4,098	4,554	162,258	272,550	303,515	440,513	613,818
දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	1,016	1,304	2,379	3,308	2,872	109,174	149,772	268,228	364,307	372,682
විදේශීය සෘජු ආයෝජන (ශුද්ධ)	691	384	435	896	813	74,837	44,112	49,008	99,265	103,456
පෞද්ගලික දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	74	79	149	175	562	7,768	9,105	17,569	19,489	73,262
ලැබීම්	265	390	580	310	891	28,693	44,795	65,934	34,376	115,351
ගෙවීම්	191	311	431	135	329	20,925	35,691	48,365	14,887	42,089
රජයේ දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	252	840	1,796	2,237	1,497	26,568	96,555	201,650	245,553	195,964
ලැබීම්	1,059	1,780	2,460	3,026	2,869	114,658	204,435	276,582	333,307	372,580
ගෙවීම්	807	940	665	789	1,372	88,090	107,880	74,932	87,754	176,617
කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	441	1,590	-730	-181	486	47,053	182,911	-82,412	-20,073	60,869
විවිධ ආයෝජන (ශුද්ධ)	60	-6	-230	-171	305	6,460	-785	-26,010	-18,979	38,681
පෞද්ගලික කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	594	228	-1,032	-243	-663	63,987	26,108	-116,655	-26,887	-82,583
රාජ්‍ය බැඳුම්කර (ශුද්ධ)	-213	1,369	531	233	843	-23,395	157,588	60,252	25,794	104,772
වාණිජ බැංකු (ශුද්ධ)	26	-533	1,064	971	1,196	6,031	-60,134	117,699	96,279	180,267
වාණිජ බැංකු වත්කම් (ශුද්ධ)	210	-435	249	183	-239	17,889	-51,298	33,343	14,724	-46,801
වාණිජ බැංකු වගකීම් (ඈ)	-185	-98	815	788	1,435	-11,858	-8,836	84,356	81,555	227,067
වි.ගැ.හි වෙන්කිරීම් (ඉ)	-	508	-	-	-	-	58,353	-	-	-
වැරදීම් හා අත්හැරීම්	728	346	-881	-708	-617	80,534	40,082	-112,586	-53,399	-62,279
සමස්ත ශේෂය	-1,385	2,725	921	-1,061	151	-145,795	315,221	87,974	-105,850	72,638
මූල්‍ය වෙනස්වීම්	1,385	-2,725	-921	1,061	-151	145,795	-315,221	-87,974	105,850	-72,638
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතිකය										
ශ්‍රී ලංකා රුපියල්/එ.ජ.ඩොලරය						108.33	114.94	113.06	110.57	127.60
ද.දේ.නි. සේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස (ඊ),(ඊ)										
වෙළෙඳ ගිණුම	-14.7	-7.4	-9.7	-16.4	-15.8	-14.7	-7.4	-9.7	-16.4	-15.8
ජංගම ගිණුම	-9.5	-0.5	-2.2	-7.8	-6.6	-9.5	-0.5	-2.2	-7.8	-6.5
ප්‍රදානයන් හැර ජංගම ගිණුම	-9.8	-0.7	-2.3	-7.9	-6.7	-9.8	-0.7	-2.3	-7.9	-6.6

(අ) මෙම සංඛ්‍යා ගෙවුම් කුලන අත්පොතේ 5 වන සංස්කරණය (1993) ට අනුරූපව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් ජාත්‍යන්තරව මූල්‍යයන් කොටසක් අනුගමනය කරන අයුරින් සකස් කොට ඇත. මීට අමතරව 1994 සිට අක්වෙරළ බැංකු ඒකක දේශීය බැංකු ක්‍රමයේ කොටසක් ලෙස සලකා ඇත.

(ආ) සංශෝධිත

(ඇ) තාවකාලික

(ඈ) 2012 වසරේදී වාණිජ බැංකු විසින් ලබාගත් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 973 ක දිගුකාලීන විදේශීය ශේෂ ඇතුළත් වේ.

(ඉ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.) සඳහා කරන ලද සාමාන්‍ය සහ විශේෂ වෙන් කිරීම් ඇතුළත් වේ.

(ඊ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්නා වෙළෙඳ මිල අනුව ගණනය කරන ලද ද.දේ.නි. මත පදනම් වේ.

(උ) වසර තුළ විනිමය අනුපාතිකයන්හි සිදු වූ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් රුපියල් වටිනාකම හා එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව මෙම අනුපාතිකයන් වෙනස් වේ.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා රේගුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විදේශීය අංශයේ ජංගම ගිණුම වඩාත් ස්ථායී මට්ටමකට වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙන අතර, ඇතිවිය හැකි අවදානම් සහගත තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වන පරිදි විදේශීය සෘජු ආයෝජන ඇතුළු අනෙකුත් මූල්‍ය ලැබීම් මගින් විදේශීය සංචිත ශක්තිමත් කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තවදුරටත් දියුණු කිරීම ඉලක්ක කරගත් පුළුල් ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වා දීම සහ විනිමය පාලන රෙගුලාසි ක්‍රමිකව ලිහිල් කිරීම, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තවදුරටත් පුළුල් වීමට උපකාරී වනු ඇත.

5.2 විදේශ වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති සහ ආයතනික පහසුකම්

2012 වසර සඳහා වූ විදේශ වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තිය මගින් දේශීය එකතු කළ අගය වැඩි කිරීම, අපනයනය සඳහා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් තරඟකාරී භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කිරීම සහ ඉහළ පිරිවැයක් සහිත ආනයනික භාණ්ඩ වෙනුවට භාවිතා කළ හැකි විකල්ප භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කිරීම දිරිමත් කරන ලදී. විදේශ වෙළෙඳාම හා සම්බන්ධ ආයතනික රාමුව ශක්තිමත් කරන ලද අතර විදේශ වෙළෙඳාම මගින් සාර්ව ආර්ථිකයට ඇති වූ අසමතුලිතතාවයන් පාලනය කිරීම සඳහා තීරණාත්මක පියවර ගන්නා ලදී.

2010 ජුනි මස 01 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වූ අනුපාතික හතරකින් යුතු තීරු බදු ව්‍යුහය තවදුරටත් පැවතුණි. වර්තමානයේ දී ආනයනය කරනු ලබන සියලු භාණ්ඩ සඳහා සියයට 0, 5, 15 හෝ 30 යන අනුපාතික යටතේ තීරු බදු පනවා ඇත. අපනයනය කිරීම සඳහා නිෂ්පාදනය කරනු ලබන භාණ්ඩවලට යොදා ගන්නා අමුද්‍රව්‍ය සහ යන්ත්‍රෝපකරණ මෙන්ම සංචාරක, සන්නිවේදන හා තොරතුරු තාක්ෂණය (ICT) සහ ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලිය බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (BPO) වැනි වර්ධනය වන සේවා කර්මාන්ත සඳහා ආනයනය කරන භාණ්ඩ බොහොමයක් ශුන්‍ය බදු අනුපාත හෝ තීරු බදු රහිත කාණ්ඩයට ඇතුළත් විය.

2012 වසරේ අපනයන ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගත් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මගින් දේශීය කර්මාන්තවලට ගෝලීය වශයෙන් තරඟ කිරීමේ හැකියාව ලබා දීම සහ ඒ තුළින් ආදායම ඉහළ නංවා ගැනීමේ හැකියාව ලබා දීම ඉලක්ක කරන ලදී. ලාංකීය තේවල ගුණාත්මකභාවය පවත්වා ගැනීමේ සහ ලෝක වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වී ඇති තරඟකාරීත්වය හමුවේ එහි ස්ථාවරත්වය රැක ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයට විසඳුමක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලය විසින් තේ කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණය, අස්වනු හානි අවම කිරීම සහ අක්කර 10 ට වැඩි තේ ඉඩම්වල පැළ යළි රෝපණය සහ නව

පැළ රෝපණය සඳහා ආධාරක වැඩපිළිවෙලක් දියත් කිරීම සිදු කරන ලදී. තවද, තේ කර්මාන්ත ශාලා සඳහා තත්ත්ව සහතික ලබාදීමට ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය විසින් ප්‍රමිති සහතික ක්‍රමවේදයක් ඇති කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා තේ මණ්ඩලය, සම්පූර්ණයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ නිපදවන ලද තේ (Pure Ceylon Tea) ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රචාරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් ප්‍රචාරණය හා අලෙවි කිරීමේ ගාස්තු ආදායම් මගින් සපයා ගන්නා ලදී. මේ අතර, ලාංකීය තේ අපනයන වෙළෙඳ නාම යටතේ අගය එකතු කළ තේ අපනයනය කිරීම දිරිගැන්වීමට අගය එකතු කළ තේ අපනයනය කරන තේ නිෂ්පාදකයන් හා තේ අපනයනකරුවන් අතර පවතින හවුල් ව්‍යාපාර සඳහා, ආදායම් බදු සහන ලබා දෙන ලදී. තේ අපනයනයේ දී දේශීය අගය එකතු කිරීම දිරිගැන්වීමට නොග වශයෙන් අපනයනය කරන තේ සඳහා පනවා තිබූ සෙස් බද්ද තවදුරටත් බලපැවැත්විණි. නැගී එන ඉහළ අගයන් ඇති කර්මාන්ත විසින් භාවිතා කරන අමුද්‍රව්‍ය අපනයනය අධෛර්යමත් කිරීම සහ අගය එකතු කළ අපනයන දිරිගැන්වීම සඳහා සෙස් බද්ද ඉහළ දැමීම සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, අමු රබර්, කුරුඳු සහ ස්වභාවික වැලි, තිරුවානා, පොස්පේට්, ඉල්මනයිට් සහ මයිකා වැනි දුර්ලභ පස් සහ බනිජ අපනයන සඳහා සෙස් බදු හඳුන්වා දෙන ලදී. කෙසේවුවද, මෙම සෙස් බදුවල වාසි ලබාගැනීමට පුහුණු ශ්‍රමය වර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන සිදුකළ යුතු අතර, මයික්‍රෝ විජ් වැනි ඉහළ තාක්ෂණික කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය. තවද, නොග සහ සිල්ලර වශයෙන් අපනයනකරුවන්ට විකුණන භාණ්ඩ, ජාතීය ගොඩනැගීමේ බද්දෙන් (NBT) නිදහස් කර ඇත.

අපනයන ප්‍රවර්ධනයට සමගාමීව, දේශීය වශයෙන් නිපදවිය හැකි භාණ්ඩ ආනයනය සඳහා කරන වියදම අවම කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. දේශීය රෙදිපිළි නිෂ්පාදන කර්මාන්තය සඳහා වසර 5 ක් තුළ ඇඟලුම් කර්මාන්තයට අවශ්‍ය රෙදිපිළි ප්‍රමාණයෙන් අඩක් පමණවත් නිෂ්පාදනය කිරීමට හැකිවන පරිදි, සියලු නූල් වර්ග ආනයන බදුවලින් නිදහස් කොට ඒ වෙනුවට නූල් කිලෝවක් සඳහා, සියල්ල අඩංගු වන පරිදි රු. 75 ක බදු ගාස්තුවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඊට අමතරව, පිළිගත් වෙළෙඳ නාමයන් සහිතව ආනයනය කරන ඇඟලුම් සඳහා සියයට 35 ක සියල්ල අඩංගු උපරිම ආනයන බද්දක් පනවන ලදී. මේ අතර, අපනයනය සඳහා ඇඟළුම් නිෂ්පාදනය කරන ආයතනවලට සිය නිෂ්පාදනයෙන් අයිතමයකට හෝ මිටියකට රු. 25 ක සියල්ල ඇතුළත් බද්දකට යටත්ව තම නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 25 ක් දේශීය වෙළෙඳපොළට නිදහස් කිරීමට අවසර ලබා දී තිබිණි. 2013 අයවැය මගින් මෙම පහසුකම සියයට

40 ක් දක්වා වැඩිකොට සියලුම අපනයනාහිමුඛ සමාගම්වලට ලබා දුන් අතර එසේ විකුණන අයිතමයන් මත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද සහ එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) ගෙවීමට සිදුවේ. නවද, දේශීය එකතු කළ අගය ඇති කර්මාන්ත දිරිමත් කිරීම සඳහා වියළි එළවළු හා පළතුරු, තිරිඟු, ත්‍රිපෝෂ මෙන්ම ශීතකරණ වැනි අයිතම ආනයනය කිරීමේදී සෙස් බද්ද පැනවීම හෝ ඉහළ දැමීම සිදුකරන ලදී.

සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය රැකගැනීමේ අරමුණින්, ආනයන වියදම පාලනය කිරීම ඉලක්ක කරගත් ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කරන ලදී. මෝටර් රථ, ත්‍රී රෝද රථ සහ මෝටර් බයිසිකල් මත වූ නිෂ්පාදන බද්ද 2012 මාර්තු 31 සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඉහළ නැංවූ අතර එමගින් පෞද්ගලික මෝටර් රථ ආනයනය අධිකාරියකට වෙළෙඳ හිඟය අඩුකිරීමට බලාපොරොත්තු විය. දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය රැකගැනීම සහ ප්‍රවර්ධනය උදෙසා අර්නාපල්, මිරිස්, පොල් තෙල් සහ එෆුනු වැනි ආහාර ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් මත පැනවූ විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද (SCL) සංශෝධනය කරන ලදී. දේශීය සීනි කර්මාන්තය නංවාලීම පිණිස සීනි ආනයනය මත පැනවූ විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද ඉහළ නංවන ලදී.

ගෝලීය වශයෙන් ලැබෙන අවස්ථාවන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට හැකිවන පරිදි අපනයනකරුවන්ට අවශ්‍ය ආයතනික සහාය අඛණ්ඩව ලබා දෙන ලදී. ලෝක රේගු සංවිධානය මගින් සෑම වසර 3 කටම වරක් සංශෝධනය කරනු ලබන ජාත්‍යන්තර භාණ්ඩ සංකේතකරණ ක්‍රමයෙහි (Harmonized Commodity Coding System) 2012 සංස්කරණය, ශ්‍රී ලංකාව පිළිගැනීමෙන් ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව වෙළෙඳ භාණ්ඩ වර්ගීකරණය තවදුරටත් පවත්වා ගන්නා ලදී. මෙම නව භාණ්ඩ සංකේතකරණ නාමාවලියට අනුකූලව ප්‍රාථමික ආහාර විස්තරාත්මක ලෙස හඳුනා ගැනීම සහ තාක්ෂණික දියුණුව නිසා ඇතිවූ නව භාණ්ඩ වර්ගීකරණය ඇතුළත් වේ. දේශීය මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තය ගෝලීය වශයෙන් තරගකාරී කර්මාන්තයක් බවට පත්කිරීමේ අරමුණෙන් මැණික් ආනයනය කිරීමේ දී පනවා තිබූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද ඉවත් කරන ලද අතර, පෞද්ගලිකව රැගෙන එන මැණික් පහසුවෙන් රේගුවෙන් නිදහස් කර ගැනීම සඳහා විශේෂ ගාස්තුවක් අයකිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. 2012 දී මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අපනයනයන්ගෙන් අඩකටත් වඩා බෙල්ජියමට අපනයනය කර ඇති අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අපනයන වෙළෙඳපොළ ලෙස තවදුරටත් පැවැතිණි. මෙම වෙළෙඳපොළ අවදානම අඩු කිරීම සඳහා තවදුරටත් වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණය කිරීමට

මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තය විනය සහ ඉන්දියාව වැනි නැගී එන ආර්ථිකයන් තුළ ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සහ එම කර්මාන්තය වර්ධනය කිරීමට මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය විසින් කටයුතු කරන ලදී. වාණිජමය හෝ දේශපාලනික හේතු මත විදේශීය ගැනුම්කරුවන් මුදල් නොගෙවීමේ අවදානමට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා අපනයන ණය රක්ෂණ සංස්ථාව රක්ෂණාචරණ අඛණ්ඩව සැපයූ අතර 2012 දී එසේ රක්ෂණය වූ මුළු අපනයන ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. 2012 වසරේ දී රක්ෂණය කරන ලද ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළ එක්සත් ආරාබ් එමීර් රාජ්‍යය වූ අතර ඒ හා සම්බන්ධ රක්ෂණාචරණ විශේෂයෙන්ම තේ අපනයන සඳහා විය. අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය අපනයන විවිධාංගීකරණය සහ කුරුඳු, රබර් නිෂ්පාදිත සහ විද්‍යුත් උපාංග වැනි ඉහළ විභවතාවයක් සහිත කර්මාන්තවල එකතු කළ අගය වැඩි කිරීම දිරිමත් කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. යුරෝපා කලාපය තුළ වෙළෙඳ ලකුණු ලියාපදිංචි කිරීම මෙන්ම අනෙකුත් රටවල්වල වෙළෙඳ ලකුණු හා ගෝලීය සලකුණු ලියාපදිංචි කිරීමට මූලික පියවර ගැනීම හරහා 'Pure Ceylon Cinnamon' යන වෙළෙඳ නාමය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. 'යහපත් නිෂ්පාදන පරිවෘත්ත' පිළිබඳ සහතික සහිත කුරුඳු සැකසුම් මධ්‍යස්ථාන 20 ක් ස්ථාපිත කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව වාණිජ කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට පත්කිරීමේ ප්‍රධාන පියවරක් ලෙස 2012 අංක 12 දරන මූල්‍ය පනත සම්මත කරගන්නා ලදී. අන්තරාල වෙළෙඳාම, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම්, කලාපීය නිෂ්පාදකයින්ට ඉදිරි සේවා ලබාදීම, බැඳුම්කර සහිත ගබඩා, රටවල් කිහිපයක් සම්බන්ධ වූ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලීන් ඒකාබද්ධ කිරීම ආදියට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීමට රේගු ආඥා පනත, විනිමය පාලන පනත සහ ආනයන හා අපනයන (පාලන) පනත යන පනත් හි ප්‍රතිපාදනයන්ට විෂය නොවන නිශ්චිත රේගු කලාප තුළ කාර්යයන් කිරීමට මෙම පනත මගින් ඉඩ ප්‍රස්තා සලස්වා ඇත.

වෙළෙඳ ගිවිසුම් හරහා අපනයන වෙළෙඳපොළට ප්‍රවේශවීම වර්ධනය කිරීමේ අරමුණෙන් ශ්‍රී ලංකාව අඛණ්ඩව සාකච්ඡාවල නිරත විය. ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානයේ සාමාජිකයන් දෝහා වටය නැවත 2013 දී සාකච්ඡා කිරීමට තීරණය කළ අතර එහිදී වැදගත් අංශ වන කෘෂිකාර්මික සහ කෘෂිකාර්මික නොවන වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශයන් (NAMA) සහ සේවා අංශ සඳහා ප්‍රවේශයන් ලබාගැනීම සම්බන්ධයෙන් පවතින ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳ තීරණ ගැනීම 9 වන ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානයේ ඇමති සමුළුවෙහි අරමුණු වේ. කෙසේවුවද, මෙය අවසාන කිරීමට ඇති වි ඇති ප්‍රමාදය හේතුවෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට

මෙන්ම විශේෂයෙන්ම සංවර්ධිත රටවල කෘෂිකාර්මික අංශය වැනි සුරක්ෂිත අංශවලට ප්‍රවේශ වීමෙන් අත්වන වාසි ලබාගැනීම ප්‍රමාද වේ. ආසියා ශාන්තිකර වෙළෙඳ ගිවිසුම යටතේ සාකච්ඡා තවදුරටත් පැවැති අතර ඉන්දියාවට සියයට 40 ක් වූ ඉහළ සීමාවට එකඟ වීමට නොහැකි වීම නිසා ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන් වූ චීනය, කොරියාව සහ ඉන්දියාව සියයට 40 ක තීරු බදු කාණ්ඩ සඳහා ලබාදුන් සියයට 40 ක වරණිය ප්‍රවේශයක් (MOP), සියයට 28 ක තීරු බදු කාණ්ඩ සඳහා සියයට 33 ක වරණිය ප්‍රවේශයක් ලෙසින් අඩුකර සංශෝධනය කිරීමට තීරණය විය. ශ්‍රී ලංකාව සහ අඩු සංවර්ධිත රටවල් මෙම බැඳීම්වලින් නිදහස් වේ. 2006 වසරේ සිට දකුණු ආසියා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක වුවද, එම ගිවිසුම යටතේ 2012 දී ශ්‍රී ලංකාව අපනයනය කර ඇත්තේ ආසන්න වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් 229,000 ක වටිනාකමකින් යුත් අපනයනයන් ය. දකුණු ආසියාව තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළෙඳ පාර්ශ්වකරුවන් වන ඉන්දියාව සහ පකිස්ථානය සමඟ පවතින ද්විපාර්ශ්වික වෙළෙඳ ගිවිසුම් මෙම අඩු ක්‍රියාකාරීත්වයට මූලික වශයෙන් හේතුවේ. දකුණු ආසියා සේවා පිළිබඳ වෙළෙඳ ගිවිසුමෙහි (SATIS) බැඳීම් පිළිබඳ උපලේඛනය මේ වන විට සම්පූර්ණ කෙරෙමින් පවතී.

සියලු වෙළෙඳ ගිවිසුම් අතරින් වැඩි වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබූයේ ද්විපාර්ශ්වික වෙළෙඳ ගිවිසුමය. ශ්‍රී ලංකාවෙන් ඉන්දියාවට සිදුකළ අපනයනවල වටිනාකම 2011 දී පැවැති එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 519 සිට 2012 දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 567 ක් දක්වා වර්ධනය වූ අතර බොහොමයක් අයින්ම ඉන්දු ශ්‍රී ලංකා ගිවිසුම යටතේ අපනයනය කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව ඉන්දියාවට වැඩියෙන්ම අපනයනය කළ භාණ්ඩ වන්නේ ප්‍රවාහන උපකරණ, සත්ව ආහාර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ හා යාන්ත්‍රික උපාංගය. ඛනිජ තෙල්, ප්‍රවාහන උපකරණ, රෙදිපිළි හා ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ඉන්දියාවෙන් කරන ලද ප්‍රධාන ආනයන විය. ශ්‍රී ලංකාවෙන් ඉන්දියාවට අපනයනය කළ බොහොමයක් භාණ්ඩ සඳහා ඉන්දු-ශ්‍රී ලංකා ගිවිසුම යටතේ තීරු බදු රහිත පහසුකම් ලබාගත් අතර ඉන්දියාවෙන් ආනයනය කළ භාණ්ඩ බොහොමයක් ගිවිසුමෙන් බැහැරව සිදු කළ ආනයනයන් විය. ඉන්දියාවෙන් ආනයනය කළ බොහොමයක් භාණ්ඩ ගිවිසුම යටතේ නොපැවැතිය ද මිල තරඟකාරීත්වය හේතුවෙන් ඒවාට ශ්‍රී ලංකාවේ දී ඉහළ ඉල්ලුමක් පැවතුණි. පාකිස්ථානු-ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම යටතේ වෙළෙඳාම වර්ධනය වුවද, 2012 වසරේ දී පකිස්ථානයට කළ මුළු අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 83 ක් විය. 2012 දී පකිස්ථානයෙන් කළ ආනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 353 ක් විය. පකිස්ථානයට අපනයනය කළ ප්‍රධාන භාණ්ඩ අතර ස්වාභාවික රබර්, කොප්පරා, තේ සහ බුලත් විය.

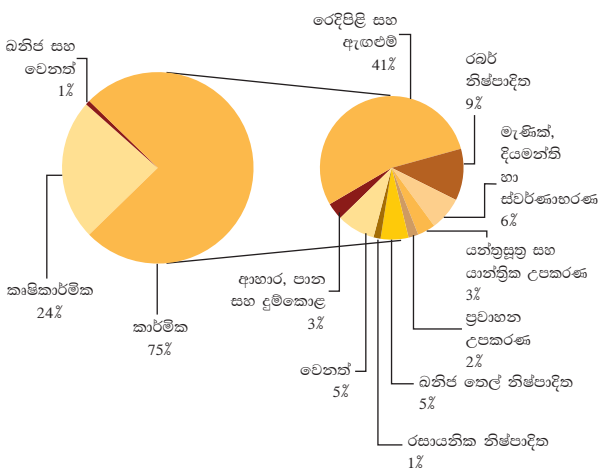
5.3 භාණ්ඩ වෙළෙඳාම, වෙළෙඳ ශේෂය, වෙළෙඳ මිල අනුපාතය සහ වෙළෙඳ දිශාව

අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වය

වෙළෙඳ භාණ්ඩවල මිල ගණන් පහත වැටීම සහ ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල්වල පැවැති අයහපත් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් වූ ගෝලීය ඉල්ලුම පහත වැටීම පිළිබිඹු කරමින් 2012 වසරේ අපනයන ආදායම පහත වැටුණි. 2011 වසරේ දී අපනයන ආදායම ශක්තිමත්ව වර්ධනය වුවද, 2012 වසරේ දී කාර්මික හා කෘෂිකාර්මික අපනයනයන්ගේ පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කරමින් පෙර වසරේ අනුරූප කාලය සමඟ සැසඳීමේ දී අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 9,774 දක්වා සියයට 7.4 කින් පහත වැටුණි.

ලෝක වෙළෙඳපොළෙහි භාණ්ඩ මිල ගණන් පහත වැටීම සහ ගෝලීය ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී කාර්මික අපනයන ආදායම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7,371 ක් දක්වා සියයට 7.8 කින් පහත වැටුණි. 2012 වසරේ මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 40 කට පමණ දායකත්වය ලබාදුන් රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන සියයට 5 කින් පමණ පහත වැටීම, අපනයන ආදායම පහත වැටීමට සැලකිය යුතු ලෙස හේතු විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ කපු මිල ගණන් 2011 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී පැවැති ඉහළතම අගයන්හි සිට තියුණු ලෙස පහත වැටීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇඟළුම්වල සාමාන්‍ය ඒකක මිල පහත වැටුණු අතර, ගෝලීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්හි දක්නට ලැබුණු පසුබැම සහ ඒ අනුව ගෝලීය ඉල්ලුම පහත වැටීම, ඇඟළුම් අපනයන

5.3 රූප සටහන භාණ්ඩ අනුව අපනයන - 2012

කාණ්ඩය	2011		2012 (අ)		වටිනාකම වෙනස එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	වර්ධන වේගය %	වර්ධනයට වූ දායකත්වය %
	වටිනාකම	දායකත්වය	වටිනාකම	දායකත්වය			
	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	%	එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	%			
කෘෂිකාර්මික අපනයන	2,527.8	23.9	2,331.5	23.9	-196.3	-7.8	25.0
තේ	1,490.9	14.1	1,411.9	14.4	-79.0	-5.3	10.1
රබර්	206.4	2.0	125.1	1.3	-81.3	-39.4	10.3
පොල්	266.0	2.5	208.9	2.1	-57.1	-21.5	7.3
කුළු බඩු	235.2	2.2	256.1	2.6	20.8	8.9	-2.7
එළවළු	16.9	0.2	13.3	0.1	-3.6	-21.2	0.5
සකස් නොකළ දුම්කොළ	38.4	0.4	42.2	0.4	3.8	9.8	-0.5
සුළු කෘෂිකාර්මික අපනයන	88.7	0.8	76.0	0.8	-12.7	-14.3	1.6
මුහුදු ආහාර	185.3	1.8	198.0	2.0	12.7	6.9	-1.6
කාර්මික අපනයන	7,991.7	75.7	7,371.2	75.4	-620.5	-7.8	79.0
ටෙක්ෂ්ටයිල හා ඇඟළුම්	4,191.2	39.7	3,991.1	40.8	-200.1	-4.8	25.5
රබර් නිෂ්පාදිත	884.8	8.4	859.4	8.8	-25.4	-2.9	3.2
බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත	552.7	5.2	463.0	4.7	-89.7	-16.2	11.4
මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ	531.5	5.0	558.9	5.7	27.4	5.2	-3.5
ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ	348.2	3.3	284.3	2.9	-63.9	-18.3	8.1
යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ	312.2	3.0	297.5	3.0	-14.7	-4.7	1.9
මුද්‍රණ කර්මාන්තය ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත	235.1	2.2	41.8	0.4	-193.3	-82.2	24.6
ප්‍රවාහන උපකරණ	225.0	2.1	164.9	1.7	-60.1	-26.7	7.7
සම්, ගමන් මලු හා පාවහන්	65.1	0.6	55.4	0.6	-9.7	-14.9	1.2
පිගන් නිෂ්පාදිත	38.3	0.4	35.8	0.4	-2.5	-6.6	0.3
අනෙකුත් කාර්මික අපනයන	607.5	5.8	619.2	6.3	11.7	1.9	-1.5
බනිත අපනයන	32.9	0.3	61.3	0.6	28.4	86.4	-3.6
වර්ග නොකළ අපනයන	6.5	0.1	9.6	0.1	3.1	48.1	-0.4
මුළු අපනයන (අ) (ඇ)	10,558.8	100.0	9,773.5	100.0	-785.3	-7.4	100.0
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය (ඇ)	110.57		127.60				

(අ) කාවකාලික
 (ආ) ගලපන ලද
 (ඇ) ප්‍රති අපනයන ඇතුළත් නොවේ
 (ඈ) විනිමය අනුපාතය : එ.ජ. ඩොලරයට රුපියල්

මූලාශ්‍රය: ලංකා බනිත තෙල් නිතිගත සංස්ථාව හා වෙනත් බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයනකරුවන්
 ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය
 ශ්‍රී ලංකා රේගුව
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

පරිමාව පහත වැටීමට හේතු විය. යුරෝපා සංගමය තුළ ඇඟළුම් අපනයනය සඳහා විශාලතම වෙළෙඳපොළවල් වන එක්සත් රාජධානිය, ඉතාලිය, ජර්මනිය සහ බෙල්ජියම්-ලක්සම්බර්ග් වෙත කළ අපනයන පහත වැටීම හේතුවෙන් පසුගිය වසර පහක කාලය පුරා මුළු ඇඟළුම් අපනයන ආදායම සඳහා සියයට 50 ක පමණ දායකත්වයක් ලබා දුන් යුරෝපා සංගමය වෙත කළ ඇඟළුම් අපනයනවලින් ලද ආදායම 2012 වසරේ දී සියයට 9.2 කින් පහත වැටුණි. කෙසේවුවද, 2012 වසර තුළදී ප්‍රංශය ඇතුළුව යුරෝපා සංගමයට අයත් රටවල් කිහිපයකට සිදුකළ ඇඟළුම් අපනයනවලින් ලැබූ ආදායමේ වර්ධනයක් වාර්තා වී ඇත. පසුගිය වසර පහක කාලය පුරා ඇඟළුම් අපනයන සඳහා සියයට 40 ක පමණ දායකත්වයක් ලබා දුන් දෙවන විශාලතම ඇඟළුම් අපනයන වෙළෙඳපොළ වන ඇමෙරිකා එක්සත්

ජනපදයට කළ ඇඟළුම් අපනයන 2012 වසරේ දී සියයට 4 කින් පහත වැටුණි.

2012 වසරේ දී අනෙකුත් කාර්මික අපනයනවල මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් වාර්තා කරන ලදී. 2012 වසරේ දී විදේශ අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වයට උපකාරී වෙමින් මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ සහ සත්ව ආහාර අපනයන ආදායම වර්ධනය විය. දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ යන දෙකෙහිම අපනයන පරිමාව වැඩිවීම නිසා 2012 වසරේ දී මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 559 ක් දක්වා සියයට 5.2 කින් වර්ධනය විය. බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 463 ක් දක්වා සියයට 16.2 කින් පහත වැටුණු අතර ගෝලීය ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීම තුළින් ඉල්ලුම අඩුවීම සහ කලාපයේ අනෙකුත් වරායන්වල

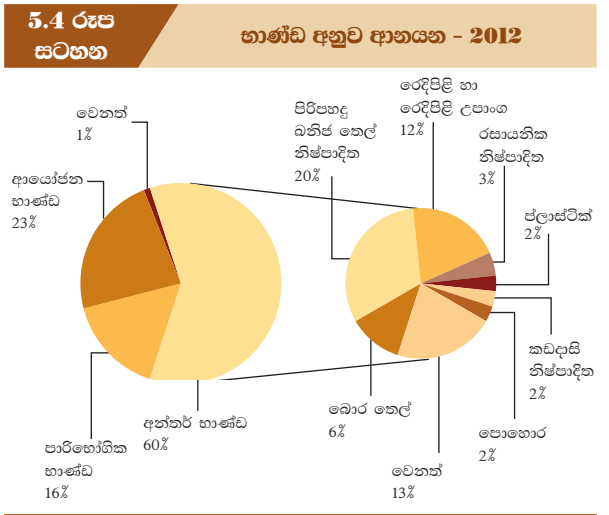
තරඟකාරිත්වය ඉහළයාම හේතුවෙන් නැව්වලට ඉන්ධන සේවාවන් සැපයීම පහත වැටීම මේ සඳහා හේතු විය. රබර් මිල ගණන් අඩුවීම සහ ගෝලීය පාරිභෝගික ඉල්ලුම අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින් ටයර්, ශල්‍ය අත්වැසුම් හා අනෙකුත් අත්වැසුම් වැනි රබර් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 859 ක් දක්වා සියයට 2.9 කින් අඩු විය. 2012 වසරේ දී නැව්, බෝට්ටු සහ පාවෙන ආකෘතීන් මෙන්ම අනෙකුත් ප්‍රවාහන උපකරණ අපනයනය අඩුවීම හේතුවෙන් ප්‍රවාහන උපකරණ උප කාණ්ඩයේ අපනයන ආදායම ද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 165 දක්වා සියයට 26.7 කින් පහත වැටුණි. මේ අතර, කාර්මික අපනයනයන්ට අයත් ආහාර, පාන හා දුම්කොළ උපකාණ්ඩයේ අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 284 ක් දක්වා සියයට 18.3 කින් අඩු විය.

ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍ය අපනයන ආදායම පහළයාම හේතුවෙන්, 2012 දී කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම පහත වැටුණි. 2012 වසරේ තේ අපනයන පරිමාව කිලෝග්‍රෑම් මිලියන 320 ක් දක්වා සියයට 0.9 කින් අඩුවීම සහ අපනයනය කරන ලද තේවල සාමාන්‍ය මිල අඩුවීම හේතුවෙන් මුළු අපනයනවලින් සියයට 15 ක් පමණ වූ තේ අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,412 ක් දක්වා සියයට 5.3 කින් පහත වැටුණි. ශ්‍රී ලංකාව, කෙන්යාව සහ ඉන්දියාව යන තේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ප්‍රධාන රටවල පැවැති අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් නිෂ්පාදනය අඩුවීම නිසා 2012 මැයි මාසයේ පමණ සිට ලෝක වෙළෙඳපොළේ තේ මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පැවැතිය ද, අපනයනය කරන ලද තේ කිලෝග්‍රෑමයක සාමාන්‍ය මිල 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් 4.62 සිට 2012 දී එ.ජ.ඩොලර් 4.41 දක්වා සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි. මේ සඳහා මැදපෙරදිග ප්‍රධාන තේ වෙළෙඳපොළවල පැවැති දේශපාලන අස්ථාවරත්වය තුළින් ඉල්ලුම කෙරෙහි ඇති වූ බලපෑම හේතු විය. 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 4.84 ක්ව පැවැති රබර් කිලෝග්‍රෑමයක සාමාන්‍ය අපනයන මිල 2012 දී එ.ජ.ඩොලර් 3.35 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගිය අතර, අපනයන පරිමාව ද සියයට 12.3 කින් අඩුවීමත් සමඟ රබර් අපනයනයෙන් ලැබූ ආදායම 2011 දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 206 සිට 2012 දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 125 ක් දක්වා පහත වැටුණි. ප්‍රධාන වශයෙන් කපාපු පොල් ආදී පොල් මද නිෂ්පාදිත අපනයනය අඩුවීම හේතුවෙන් පොල් අපනයනයෙන් ලැබූ ආදායම 2012 දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 209 ක් දක්වා සියයට 21.5 කින් පහත වැටුණි. කෙසේවුවද, පොල් කෙඳි, පොල් කටු සහ ඉරටු වැනි පොල් මද නොවන නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම ඉහළයාම හේතුවෙන් පොල් අපනයන ආදායමේ අඩුවීම යම් තරමකින් සමනය විය.

කුළුබඩු, සකස් නොකළ දුම්කොළ සහ මුහුදු ආහාර අපනයන ආදායම 2012 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව වර්ධනය වූ අතර සුළු කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම පහත වැටුණි. කුරුඳු සහ ගම්මිරිස්වලින් ලැබූ ආදායම ඉහළයාම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී කුළුබඩු අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 256 ක් දක්වා සියයට 8.9 කින් ඉහළ ගියේය. 2012 වසර තුළ දී කුරුඳු අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 136 ක් දක්වා සියයට 5.2 කින් ඉහළ ගියේය. ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය ඉහළයාම නිසා 2012 වසරේ දී ගම්මිරිස් අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 70 ක් දක්වා සියයට 118.4 කින් ඉහළ ගියේය. අලුත් මාළු, සකස් කළ මාළු, ශීත කළ මාළු මෙන්ම මෘද්වංගීන්ගෙන් ලැබූ ආදායම ඉහළ යාමත් සමඟ වසර තුළ දී මුහුදු ආහාර අපනයනයෙන් ලැබූ ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 198 ක් දක්වා සියයට 6.9 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, වසර තුළ දී සකස් නොකළ දුම්කොළ අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 42 ක් දක්වා සියයට 9.8 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේවුවද, පළතුරු, ධාන්‍ය වර්ග හා කොකෝවා ආදිය ඇතුළත් සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 76 ක් දක්වා සියයට 14.3 කින් අඩු වූ අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ මෙම භාණ්ඩ බොහොමයක මිල ගණන් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩුවීමයි.

ආනයන ක්‍රියාකාරිත්වය

අත්‍යවශ්‍ය නොවන භාණ්ඩ ආනයනය අධෛර්යමත් කිරීම සහ එමගින් වෙළෙඳ ශේෂය පුළුල් වීම සීමා කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගයන්ට ප්‍රතිචාරයක් වශයෙන් 2012 අප්‍රේල් මාසයේ පමණ සිට ආනයන වියදම අඛණ්ඩව පහත වැටුණි. ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගයන්හි සාර්ථකත්වය

කාණ්ඩය	2011		2012 (අ)		වටිනාකම වෙනස එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	වර්ධන වේගය %	වර්ධනයට වූ දායකත්වය %
	වටිනාකම	දායකත්වය	වටිනාකම	දායකත්වය			
	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	%	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	%			
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	3,653.6	18.0	2,995.2	15.6	-658.4	-18.0	60.6
ආහාර හා පාන වර්ග	1,566.9	7.7	1,304.4	6.8	-262.5	-16.8	24.2
සහල්	18.4	0.1	24.4	0.1	6.0	32.7	-0.6
සීනි සහ රසකැවිලි	427.6	2.1	346.7	1.8	-81.0	-18.9	7.5
කිරි නිෂ්පාදිත	345.2	1.7	307.3	1.6	-37.8	-11.0	3.5
පරිස්පූ	116.9	0.6	69.0	0.4	-47.9	-41.0	4.4
වෙනත්	658.8	3.3	557.0	2.9	-101.8	-15.4	9.4
අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ	2,086.7	10.3	1,690.8	8.8	-396.0	-19.0	36.5
රථවාහන	881.0	4.3	495.1	2.6	-385.9	-43.8	35.5
බෙහෙත් හා ඖෂධීය නිෂ්පාදිත	348.2	1.7	372.2	1.9	24.0	6.9	-2.2
ගෘහ උපකරණ	227.9	1.1	218.5	1.1	-9.4	-4.1	0.9
රෙදිපිළි සහ උපාංග	141.8	0.7	174.5	0.9	32.8	23.1	-3.0
වෙනත්	487.9	2.4	430.5	2.2	-57.4	-11.8	5.3
අන්තර් භාණ්ඩ	12,275.3	60.6	11,569.9	60.3	-705.3	-5.7	64.9
ඉන්ධන	4,794.9	23.7	5,037.0	26.3	242.1	5.0	-22.3
රෙදිපිළි	2,320.7	11.4	2,266.4	11.8	-54.3	-2.3	5.0
දියමන්ති සහ අගනා ලෝහ	1,075.7	5.3	587.7	3.1	-488.0	-45.4	44.9
රසායනික නිෂ්පාදිත	702.0	3.5	669.7	3.5	-32.3	-4.6	3.0
තිරිඟු සහ ඉරිඟු	429.4	2.1	363.8	1.9	-65.6	-15.3	6.0
පොහොර	407.2	2.0	311.0	1.6	-96.2	-23.6	8.9
අනෙකුත් අන්තර් භාණ්ඩ	2,545.3	12.6	2,334.4	12.2	-210.9	-8.3	19.4
ආයෝජන භාණ්ඩ	4,286.1	21.1	4,589.8	23.9	303.7	7.1	-28.0
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	1,076.1	5.3	1,237.4	6.5	161.3	15.0	-14.8
ප්‍රවාහන උපකරණ	1,064.6	5.3	991.9	5.2	-72.7	-6.8	6.7
යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ	2,141.4	10.6	2,356.0	12.3	214.6	10.0	-19.8
අනෙකුත් ආයෝජන භාණ්ඩ	4.0	0.0	4.5	0.0	0.5	12.3	0.0
වර්ග නොකළ ආනයන	53.9	0.3	27.7	0.1	-26.2	-48.6	2.4
මුළු ආනයන (අ) (අ)	20,268.8	100.0	19,182.6	100.0	-1,086.2	-5.4	100.0
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය (අ)	110.57		127.60				

(අ) කාවකාලික
 (අ) ගලපන ලද
 (අ) ප්‍රති ආනයන ඇතුළත් නොවේ
 (අ) විනිමය අනුපාතය : එ.ජ. ඩොලරයට රුපියල්

මූලාශ්‍රයන් : ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
 ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම
 සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා සමාගම
 සීමාසහිත සෙරන්ඩිබ් ෆැෆර් මිල්ස් පුද්ගලික සමාගම
 ශ්‍රී ලංකා රේඛාව
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

පිළිබිඹු කරමින් 2012 වසරේ මුළු ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 19,183 ක් දක්වා සියයට 5.4 කින් අඩු වූ අතර ඉන්ධන හැර අනෙකුත් ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 14,146 ක් දක්වා සියයට 8.6 කින් අඩු විය.

2012 වසරේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් රත්‍රන් ආනයන වියදම අඩුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම අඩු විය. 2011 වසරේ රත්‍රන් ආනයනයේ වාර්තා වූ තියුණු ඉහළ යාමට සාපේක්ෂව, 2012 වසරේ රත්‍රන් ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 170 ක් දක්වා සියයට 71.8 කින් අඩු විය. මේද හා තෙල් ඇතුළු ආහාර සැකසුම්, පොහොර, තිරිඟු හා ඉරිඟු, කඩදාසි,

කඩදාසි පුවරු හා ඒ සම්බන්ධ භාණ්ඩ, රබර් හා රබර් නිෂ්පාදිත සහ රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග යනාදිය 2012 වසරේ ආනයන වියදම පහත වැටීමට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබා දුන් අන්තර් භාණ්ඩ යටතේ වර්ගීකරණය කරන ලද අනෙකුත් භාණ්ඩයන් වේ. රබර් සහ කපු ඇතුළු කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩයන්හි මිල ගණන් පහත වැටීම ද ආනයන වියදම පහත වැටීම සඳහා දායක විය. 2012 වසරේ දී ඉන්ධන ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,037 ක් දක්වා සියයට 5 කින් පමණ වර්ධනය වූ අතර 2012 වසරේ ලෝක වෙළෙඳපොළේ තෙල් මිල සාමාන්‍ය වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පැවැතීම සහ තාප විදුලිබල උත්පාදනය

5.4 සංඛ්‍යා සටහන		ප්‍රධාන ආනයනයන්හි පරිමාවන්				
		මෙවැනි වෛක් දහස්				
ශීර්ෂය	2008	2009	2010	2011	2012 (අ)	
සහල්	84	52	126	28	36	
1 වන කාර්තුව	41	3	121	8	15	
2 වන කාර්තුව	28	3	2	2	7	
3 වන කාර්තුව	12	2	2	9	10	
4 වන කාර්තුව	3	44	1	9	4	
තිරිඟු (අ)	919	1,026	1,051	1,242	1,084	
1 වන කාර්තුව	272	288	352	322	353	
2 වන කාර්තුව	312	229	171	455	235	
3 වන කාර්තුව	153	220	292	254	291	
4 වන කාර්තුව	182	289	236	211	205	
සීනි	571	466	548	606	569	
1 වන කාර්තුව	163	123	145	163	158	
2 වන කාර්තුව	130	110	145	170	135	
3 වන කාර්තුව	164	142	154	124	114	
4 වන කාර්තුව	114	92	104	149	162	
බනිජ තෙල් (බොර තෙල්) (අ)	1,853	2,065	1,819	2,070	1,486	
1 වන කාර්තුව	229	559	332	557	558	
2 වන කාර්තුව	525	417	541	555	413	
3 වන කාර්තුව	544	416	541	410	137	
4 වන කාර්තුව	555	673	405	547	379	
පිරිපහදු බනිජ තෙල් (අ) (ඇ)	2,396	2,162	2,882	3,501	3,950	
1 වන කාර්තුව	781	411	789	702	1,036	
2 වන කාර්තුව	585	607	881	807	903	
3 වන කාර්තුව	468	567	507	1,022	997	
4 වන කාර්තුව	562	577	705	970	1,014	
පොහොර	773	462	649	801	640	
1 වන කාර්තුව	125	46	88	131	129	
2 වන කාර්තුව	223	83	238	207	176	
3 වන කාර්තුව	216	110	165	266	226	
4 වන කාර්තුව	208	223	158	197	108	

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: ලංකා බනිජ තෙල් නිතිගත සංස්ථාව
 (ආ) ගලපන ලද ලංකා අයි. ඩී. සී. සමාගම
 (ඇ) ලේ අගුරු ඇතුළත් නොවේ. සීමාසහිත ප්‍රීමා ලංකා සමාගම
 සීමාසහිත සෙරෙන්ටිබ් ෆ්ලාර් මිල්ස්
 පුද්ගලික සමාගම
 ශ්‍රී ලංකා රේඛාව
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

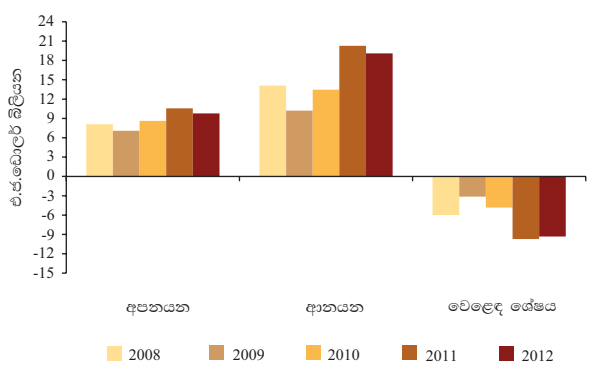
ඉහළයාම හේතුවෙන් ඒ සඳහා අවශ්‍ය ඩීසල් සහ දැවි තෙල් ආනයනය ඉහළයාම මේ සඳහා හේතු විය. කෙසේවුවද, පොහොර ආනයන වියදම සියයට 23.6 කින් අඩු වූ අතර 2012 වසරේ දෙවන භාගයේ දී පැවැති නියඟය හේතුවෙන් පොහොර භාවිතය අඩුවීම මේ සඳහා හේතු විය.

2012 වසරේ දී, පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන පිළිබඳ සැලකීමේ දී ආහාර හා පාන වර්ග මෙන්ම ආහාරමය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම ද සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. වාහන ආනයනය සඳහා ඉහළ ආනයන කීරු බදු පැනවීම සහ රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීමේ ප්‍රතිඵලයක්

ලෙස මෝටර් රථ ආනයන වියදම 2011 වසරේ වාර්තා වූ කියුණු වර්ධනයට ප්‍රතිවිරුද්ධව 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 495 ක් දක්වා සියයට 43.8 කින් අඩු විය. 2012 වසරේ ආනයන වියදම අඩුවීමට මෙය සුවිශේෂී දායකත්වයක් සැපයීය. එළවළු සහ සීනි හා රස කැවිලි, ආනයන වියදම පහළ හෙළීමට දායක වූ අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩයන් වේ. 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 312 ක් වූ එළවළු ආනයන වියදම 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 206 ක් දක්වා පහත වැටුණු අතර 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 428 ක් වූ සීනි හා රස කැවිලි ආනයන වියදම 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 347 ක් දක්වා පහත වැටුණි. සීනි, පරිස්ප්‍ර, සුදු එෆු, මුං ඇට, මාළු, පාම් තෙල්, සූරියකාන්ත තෙල් සහ පොල් තෙල් ඇතුළු ආහාරමය භාණ්ඩ කිහිපයක් මත විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද පනවනු ලැබූ අතර දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය සහ මත්ස්‍ය කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ඒ හරහා මෙම ආනයනයන් අධෛර්යමත් කිරීම මෙහි අරමුණ විය. මේ අතර 2012 වසරේ කිරි නිෂ්පාදන ආනයනය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 307 ක් දක්වා සියයට 11 කින් පමණ අඩු වූ අතර ඒ සඳහා හේතු වූ සාධකයන් අතර දේශීය කිරි නිෂ්පාදනය ධෛර්යමත් කිරීමේ අරමුණින් කිරි පිටි ආනයනය සඳහා පනවා තිබූ ආනයන බද්ද ඉහළ දැමීම හේතු විය.

දැනට සිදු කෙරෙමින් පවතින යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු හේතුවෙන් 2012 වසරේ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වියදම ඉහළ ගියේය. 2012 වසරේ දී ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,590 ක් දක්වා සියයට 7.1 කින් වර්ධනය වූ අතර මේ සඳහා ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය සහ යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ ආනයන වියදම ඉහළයාම හේතු විය. ඉංජිනේරු උපකරණ, විද්‍යුත් උපකරණ, විදුලි සංදේශ උපකරණ, කාර්යාලයීය යන්ත්‍රසූත්‍ර, වෛද්‍ය හා විද්‍යාගාර උපකරණ සහ කාර්මික

5.5 රජය අපනයන, ආනයන සහ වෙළෙඳ ශේෂය

කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන යන්ත්‍රසූත්‍රවලින් සමන්විත යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ ආනයන වියදම 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,356 දක්වා සියයට 10 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රධාන වශයෙන් සිමෙන්ති, යකඩ හා වානේ, ඇළුමිනියම් උපාංග සහ ඛනිජ නිෂ්පාදිතවලින් සමන්විත වූ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන වියදම 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,237 ක් දක්වා සියයට 15 කින් වර්ධනය වූ අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් රජය විසින් සිදුකරනු ලැබූ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් සිදුකරනු ලබන ඉදිකිරීම් කටයුතු ද හේතු විය. කෙසේවුවද, ආයෝජන

භාණ්ඩ යටතේ වර්ග කර ඇති මගීන් හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා යොදා ගන්නා වාහන, බර වාහන සහ කුඩා ප්‍රමාණයේ නැව් සහ බෝට්ටු ආදී ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයනය 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 992 ක් දක්වා සියයට 6.8 කින් පහළ ගියේය.

වෙළෙඳ ශේෂය

2012 වසරේ මුල් කාලයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් අපේක්ෂා කළ පරිදි වෙළෙඳ හිඟය අඩු විය. අපනයන ආදායම

5.5 සංඛ්‍යා සටහන		වෙළෙඳ දර්ශක (අ)								
		වටිනාකම් දර්ශකය			පරිමා දර්ශකය			ඒකක වටිනාකම් දර්ශකය		
ශීර්ෂය		2011	2012 (ආ)	වර්ධනය %	2011 (ඇ)	2012 (ආ)	වර්ධනය %	2011 (ඇ)	2012 (ආ)	වර්ධනය %
2010 = 100										
අපනයන										
කෘෂිකාර්මික අපනයන										
		109.7	101.1	-7.8	97.5	92.0	-5.6	112.5	109.9	-2.3
	තේ	103.5	98.1	-5.3	98.2	93.5	-4.8	105.4	104.9	-0.5
	රබර්	119.2	72.2	-39.4	83.1	69.6	-16.3	143.5	103.9	-27.6
	පොල්	160.6	126.1	-21.5	116.3	110.0	-5.4	138.1	114.6	-17.0
	අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික අපනයන	124.2	106.4	-14.3	144.2	132.9	-7.8	86.1	80.0	-7.1
කාර්මික අපනයන										
		131.2	121.0	-7.8	118.2	119.9	1.4	111.0	100.9	-9.1
	රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	125.0	119.0	-4.8	113.5	109.8	-3.3	110.1	108.4	-1.6
	ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත	210.0	175.9	-16.2	134.8	115.3	-14.5	155.8	152.6	-2.1
	අනෙකුත් කාර්මික අපනයන	159.0	154.4	-2.9	117.0	112.6	-3.8	135.9	137.1	0.9
	ඛනිජ ද්‍රව්‍ය අපනයන	135.7	252.9	86.4	110.0	106.7	-3.0	123.3	237.0	92.2
	මුළු අපනයන	122.5	113.4	-7.4	110.2	109.7	-0.4	111.2	103.3	-7.1
ආනයන										
පාරිභෝගික භාණ්ඩ										
		147.7	121.0	-18.0	125.6	111.9	-11.0	117.6	108.2	-7.9
	ආහාර හා පාන වර්ග	118.4	98.6	-16.8	108.5	100.1	-7.7	109.1	98.5	-9.8
	අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ	181.2	146.8	-19.0	145.2	125.3	-13.7	124.8	117.2	-6.1
අන්තර් භාණ්ඩ										
		152.5	143.8	-5.7	123.3	118.2	-4.1	123.7	121.6	-1.7
	පොහොර	169.5	129.5	-23.6	122.9	97.0	-21.1	137.9	133.5	-3.2
	ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත	157.7	165.6	5.0	121.1	120.5	-0.5	130.2	137.4	5.6
	රසායනික ද්‍රව්‍ය	135.0	128.8	-4.6	115.8	116.9	1.0	116.6	110.2	-5.5
	තිරිඟු සහ ඉරිඟු	161.8	137.1	-15.3	117.9	102.0	-13.5	137.2	134.4	-2.1
	රෙදිපිළි	128.3	125.3	-2.3	111.7	114.3	2.3	114.8	109.6	-4.5
	ප්ලාස්ටික්	123.7	114.7	-7.3	110.8	116.9	5.5	111.7	98.1	-12.1
	දියමන්ති සහ අගනා ලෝහ	284.9	155.7	-45.4	200.4	134.4	-32.9	142.2	115.8	-18.5
ආයෝජන භාණ්ඩ										
		155.6	166.6	7.1	128.3	156.1	21.7	121.2	106.7	-12.0
	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	131.0	150.6	15.0	121.2	137.6	13.5	108.0	109.5	1.3
	ප්‍රවාහන උපකරණ	179.7	167.4	-6.8	144.4	147.6	2.2	124.4	113.4	-8.8
	යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ	160.1	176.2	10.0	125.6	171.4	36.5	127.5	102.8	-19.4
	අනෙකුත් ආයෝජන භාණ්ඩ	120.6	135.4	12.3	118.9	131.0	10.2	101.4	103.3	1.8
	මුළු ආනයන	151.2	143.1	-5.4	123.6	124.2	0.5	122.3	115.2	-5.8
වෙළෙඳ අනුපාතය								90.9	89.7	-1.3

(අ) එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) සංශෝධිත

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

අඩුවීම අභිබවා ආනයන වියදම අඩුවීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී වෙළෙඳ ශේෂයේ හිඟය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 9,409 දක්වා සියයට 3.1 කින් අඩු විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකූ විට 2011 වසරේ දී සියයට 16.4 ක්ව පැවැති වෙළෙඳ ශේෂයේ හිඟය 2012 වසරේ දී සියයට 15.8 දක්වා පහළ ගියේය.

වෙළෙඳ මිල අනුපාතය

2011 වසරේ දී 90.9 ක්ව පැවැති වෙළෙඳ මිල අනුපාතය 2012 වසරේ දී 89.7 දක්වා සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි. කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත සහ කාර්මික නිෂ්පාදිත යන කාණ්ඩ දෙකෙහිම අපනයන මිල ගණන් පහළයාම පිළිබිඹු කරමින් 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 7.1 කින් පහළ ගියේය. තේ, රබර්, පොල් මෙන්ම එළවළු ඇතුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත කිහිපයකම අපනයන මිල ගණන් අඩුවීමත් සමඟ 2012 දී කෘෂිකාර්මික අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 2.3 කින් පහත වැටුණි. තේ අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 0.5 කින් සුළු වශයෙන් පහත වැටුණු අතර රබර් සහ පොල් අපනයන මිල දර්ශක පිළිවෙලින් සියයට 27.6 කින් සහ සියයට 17 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. 2012 වසරේ දී කාර්මික නිෂ්පාදිත අපනයන මිල දර්ශකය ද සියයට 9.1 කින් පහළ ගිය අතර, රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 1.6 කින් පහත වැටීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කාර්මික අපනයන යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති ප්‍රවාහන උපකරණ සහ යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ වැනි ඇතැම් කාණ්ඩයන්හි අපනයන මිල දර්ශක ද 2012 වසර තුළ දී පහත වැටුණි. කෙසේවුවද, වසර තුළදී මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ සහ ආහාර, පාන හා දුම්කොළ අපනයන මිල දර්ශක ඉහළ යන ලදී.

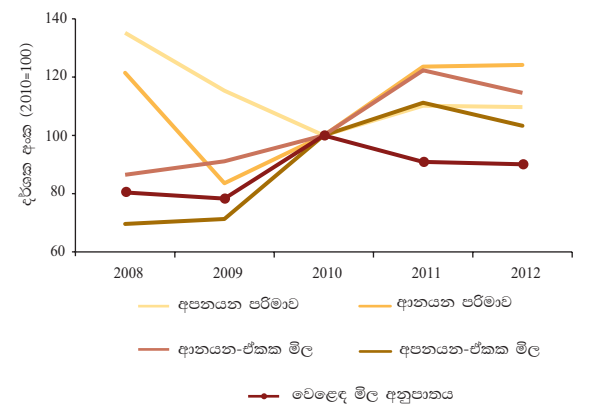
2012 දී සියලුම ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩයන්හි මිල පහළයාම පිළිබිඹු කරමින් ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 5.8 කින් පහත වැටුණි. ආහාර මෙන්ම අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩවල උප ප්‍රධාන කාණ්ඩයන්හි ආනයන මිල දර්ශකය පහත වැටීම සමඟ පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 7.9 කින් පහත වැටුණි. 2012 වසරේ දී ධනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ ගියද, වසර තුළ රෙදිපිළි, පොහොර, තිරිඟු හා ඉරිඟු ඇතුළු අන්තර් භාණ්ඩ බෙහොමයක මිල ගණන් පහළයාම හේතුවෙන් අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 1.7 කින් පහත වැටුණි. 2012 වසරේ දී ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය සඳහා වූ ආනයන මිල දර්ශකය ඉහළ ගියද යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ මෙන්ම ප්‍රවාහන උපකරණ සඳහා වූ මිල ගණන් පහළයාම නිසා ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 12 කින් පහත වැටුණි.

වෙළෙඳ දිශාව

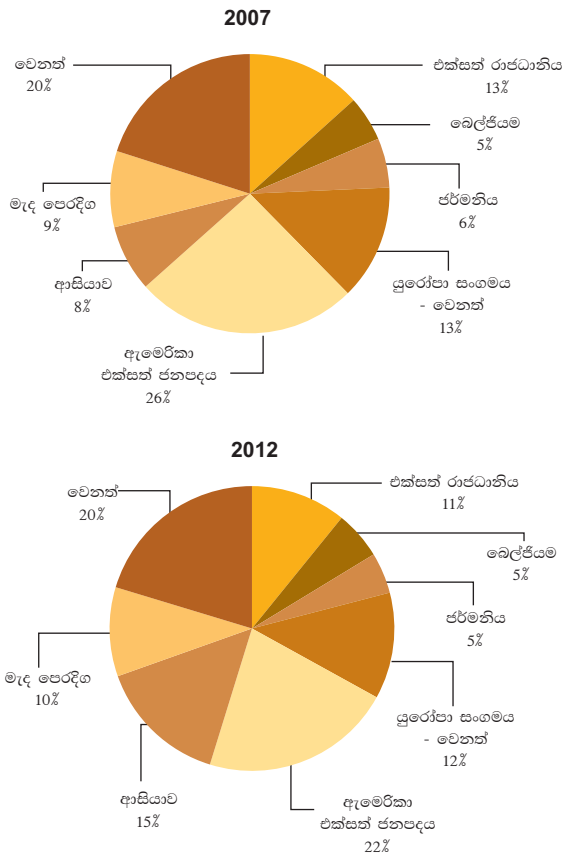
2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළෙඳ හවුල්කරු වශයෙන් තවදුරටත් ඉන්දියාව පැවැති අතර, චීනය හා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය දෙවන හා තෙවන හවුල්කරුවන් විය. සිංගප්පූරුව, එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යය සහ එක්සත් රාජධානිය එ.ජ.ඩොලර් බිලියනය ඉක්මවා ශ්‍රී ලංකාව සමඟ වෙළෙඳ කටයුතු සිදුකළ අනෙකුත් රටවල් වේ. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්තය වූ අතර එක්සත් රාජධානිය සහ ඉන්දියාව දෙවන හා තෙවන විශාලතම අපනයන ගමනාන්තයන් විය. 2012 වසරේ දී ඉන්දියාව තවදුරටත් ප්‍රධානතම ආනයන ප්‍රභවය වූ අතර චීනය සහ සිංගප්පූරුව දෙවන හා තෙවන විශාලතම ආනයන ප්‍රභවයන් විය.

2012 වසරේ ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්තය වූ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 22 කට පමණ ද ඇඟළුම් අපනයනයන්ගෙන් සියයට 40 කට පමණ ද දායකත්වය දැක්වීය. දෙවන ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්තය වන එක්සත් රාජධානිය වෙත කළ අපනයනයන් ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 10 ඉක්ම වූ අතර ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරන ඇඟළුම්වලින් සියයට 20 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් එක්සත් රාජධානියට අපනයනය කරනු ලැබීය. මේ අතර, බෙල්ජියම්-ලක්සම්බර්ග්, ඉතාලිය සහ ජර්මනියට කරන ලද අපනයනයන් ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 15 ක් පමණ විය. බෙල්ජියම් හා ලක්සම්බර්ග්වලට කරන ලද අපනයනවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ විය. ඉතාලියට සහ ජර්මනියට ප්‍රධාන වශයෙන්

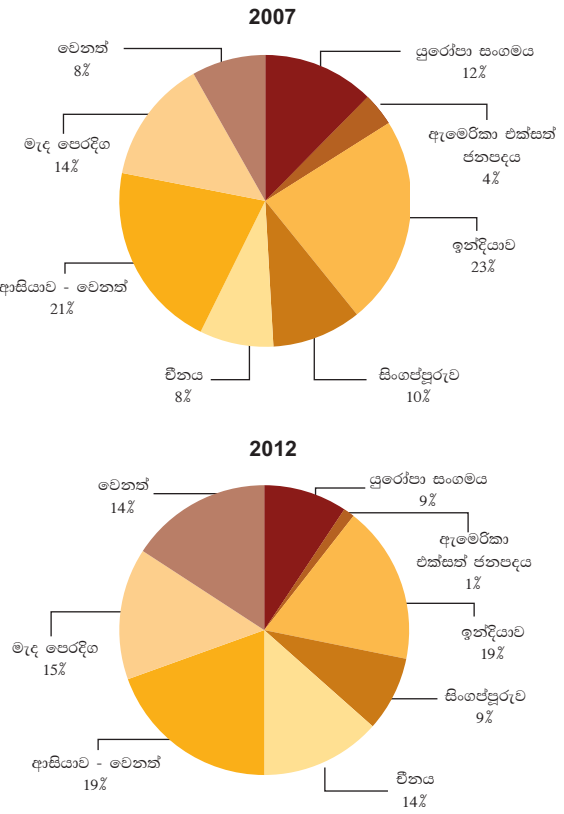
5.6 රූප සටහන වෙළෙඳ මිල අනුපාතය සහ වෙළෙඳ දර්ශක

5.7 රූප සටහන අපනයන වෙළෙඳ දිශාව

5.8 රූප සටහන ආනයන වෙළෙඳ දිශාව

ඇඟළුම් අපනයනය කරන ලදී. කාර්මික නිෂ්පාදන අපනයන දිරිගන්වමින් ඉන්දියාවට අපනයනය කරනු ලබන භාණ්ඩයන්ගේ විවිධාංගීකරණයක් ඇති කිරීමට ඉන්දු-ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම හේතු විය. 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 5.8 ක් ඉන්දියාවට අපනයනය කිරීමෙන් එය තෙවන ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්තය බවට පත්වී ඇත. ප්‍රවාහන උපකරණ, සත්ව ආහාර, යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ සහ කුළුබඩු ආදිය ඉන්දියාවට කළ ප්‍රධානතම අපනයනයන් වේ.

2012 වසරේ දී ඉන්දියාව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම ආනයන ප්‍රභවය වූ අතර එය මුළු ආනයනවලින් සියයට 19 ක් සඳහා දායකත්වය ලබාදී ඇත. 2012 වසර තුළ දී ධනික තෙල් හැරුණු විට ඉන්දියාවෙන් සිදු කළ ආනයන ප්‍රමාණය මුළු ආනයනයන්ගෙන් සියයට 15.6 ක් වේ. ඉන්දියාවෙන් ආනයනය කරනු ලබන භාණ්ඩ අතුරින් ධනික තෙල් ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගන්නා අතර, ප්‍රවාහන උපකරණ, රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ඉන්දියාවෙන් ආනයනය

කරනු ලබන අනෙකුත් ප්‍රධාන භාණ්ඩ වේ. මෙම භාණ්ඩ අතරින් බහුතරයකට ඉන්දු-ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම යටතේ තීරු බදු රහිත පහසුකම් නොමැති වුවත් මිල තරඟකාරිත්වය තුළින් සැලකිය යුතු ලෙස වෙළෙඳපොළ රැකගැනීමට ඉන්දියාව සමත් වී ඇත. 2012 වසරේ දී මුළු ආනයනයන්ගේ අඩුවීමක් පැවැතියද, 2012 වසරේ දෙවන ප්‍රධානතම ආනයන ප්‍රභවය වූ චීනයෙන් කරන ලද ආනයනයන් පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව වර්ධනය වූ අතර, එය මුළු ආනයනයන්ගෙන් සියයට 14 කට පමණ දායකත්වය ලබාදී ඇත. යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ, රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග මෙන්ම ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය 2012 වසරේ දී චීනයෙන් ආනයනය කරන ලද භාණ්ඩ සඳහා වූ වියදම වැඩි වීමට හේතු විය. ඒ අතරම, සිංගප්පූරුව 2012 වසරේ තෙවන ප්‍රධානතම ආනයන ප්‍රභවය වූ අතර එය මුළු ආනයනවලින් සියයට 9 ක් විය. සිංගප්පූරුවෙන් කරන ලද ආනයනවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ධනික තෙල් නිෂ්පාදිත වූ අතර යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ දෙවන ප්‍රධානතම ආනයනය විය.

5.4 සේවා වෙළෙඳාම, ආදායම්, ජංගම සංක්‍රාම සහ ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

සේවා වෙළෙඳාම

ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී ලෙස සිදුවීම හමුවේ වුවද, 2012 වසර තුළ දී සේවා ගිණුමෙහි වඩා හිතකර අතිරික්තයක් වාර්තා විය. 2011 වසරේ දී සේවා ගිණුමෙහි අතිරික්තය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,099 ක් වූ අතර එය 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,250 ක් දක්වා සියයට 13.8 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රවාහන සහ පරිගණක හා තොරතුරු සේවා යන උප අංශයන්ගේ ඇති වූ වර්ධනය සේවා ගිණුමෙහි අතිරික්තය ඉහළ යාමට මූලික වශයෙන් හේතු වූ අතර, සංචාරක සේවා, සන්නිවේදන, ඉදිකිරීම් හා රක්ෂණ සේවා යන අනෙකුත් සියලු උප අංශයන් තුළ ද 2012 වසරේ දී ඉහළ ලැබීම් ප්‍රමාණයක් වාර්තා විය.

ප්‍රවාහන සේවා

සේවා අංශය තුළ විශාලතම දායකත්වය සපයන ප්‍රවාහන සේවා අංශය, සේවා ගිණුමෙහි වර්ධනයට

මූලික වශයෙන් හේතු විය. මගී ගාස්තු, නැව් කුලී, වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත සේවාවන් සඳහා වූ ලැබීම්වලින් සමන්විත ප්‍රවාහන සේවා අංශය, 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,634 ක් දක්වා සියයට 17.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන මගීන් සංඛ්‍යාව ඉහළ යාම, මගී ගාස්තු ඉහළයාම සහ වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත කටයුතු වැඩිදියුණු වීම මෙම වර්ධනයට දායක විය. මේ අතර, පිරටට සංචාරයේ යෙදෙන ශ්‍රී ලාංකිකයින් සංඛ්‍යාව ඉහළ යාමත් සමඟ ප්‍රවාහන සේවා යටතේ වූ ගෙවීම් ද සියයට 23 කින් ඉහළ ගියේය. වසරේ වැඩි කාලයක් තුළ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ පැවති ඉහළ මගී සහ නැව් ගාස්තු ද ප්‍රවාහන සේවා යටතේ වූ ගෙවීම් ඉහළ යාමට දායක විය.

ශ්‍රී ලංකාව වෙත පැමිණෙන මගීන් සංඛ්‍යාව වර්ධනය වීම සහ ඉන්ධන මිල ඉහළයාම නිසා ගුවන් ගාස්තු ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී මගී ගාස්තු මත වූ දළ ලැබීම් සියයට 21.3 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම විසින් ගුවන් ගමනාන්ත පුළුල් කිරීම, ගුවන් ගමන් වාර ගණන වැඩි කිරීම සහ අවම ගාස්තු සහිත මිහින් ලංකා ජාතික ගුවන් සේවයේ ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින්, වැඩි මගීන් ප්‍රමාණයකට සේවාව ලබාදීමට අවස්ථාව උදාකර දෙනු ලැබීය. 2012 වසර අග වන විට, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම විසින් තම ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව 22 ක් දක්වා ඉහළ නංවා ගනිමින් වසර තුළදී ෂැංහයි (Shanghai), ගුවාංසෝ (Guangzhou), කොච් (Kochi), මොස්කව් (Moscow) සහ සුරිච් (Zurich) වෙත නව ගුවන් සේවාවන් ආරම්භ කරමින් එහි ගෝලීය ගමන් ජාලය රටවල් 33 ක් තුළ ගුවන් ගමනාන්ත 60 ක් දක්වා පුළුල් කරනු ලැබීය.

වරාය හා ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත කටයුතුවල සිදුවූ වර්ධනය සමඟ නැව් කුලී, වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත අනෙකුත් සේවාවන් මත වූ ලැබීම් 2012 වසරේ දී සතුටුදායක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. 2012 වසරේ දී නැව් කුලී, වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත අනෙකුත් සේවාවන් මත වූ දළ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 917 ක් දක්වා සියයට 14.5 කින් වර්ධනය විය. 2011 වසරට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී බහාලුම් ප්‍රතිනැව්ගත කිරීමේ කටයුතු මෙන්ම දේශීය වරායන්ට පැමිණෙන නැව් සංඛ්‍යාව ද ඉහළ ගියේය. මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ 2013 වසරේ මාර්තු මස දී වාණිජ කටයුතු සඳහා විවෘත කිරීම සහ මාගම් රුහුණුපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය-II වන අදියර, බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ-II වන අදියර සහ මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ-II වන අදියර 2015 වසර අග වන විට අවසන් කිරීමට

ශීර්ෂය	5.6 සංඛ්‍යා සටහන			
	ශුද්ධ සේවා, ආදායම් සහ ජංගම සංක්‍රාම (අ)			
	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන		රුපියල් මිලියන	
	2011 (අ)	2012 (අ)	2011 (අ)	2012 (අ)
1. ප්‍රවාහන සේවා	439	462	48,521	58,776
2. විදේශ ගමන් සහ සංචාරක සේවා (අ)	329	328	36,518	41,755
3. සන්නිවේදන සේවා	29	41	3,173	5,206
4. පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා	355	436	39,251	55,770
5. ඉදිකිරීම් සේවා	36	41	4,012	5,213
6. රක්ෂණ සේවා	35	43	3,895	5,448
7. වෙනත් ව්‍යාපාරික සේවා	-108	-77	-11,854	-9,738
8. රජයේ වියදම් (අන් නැතක සඳහන් නොවන)	-17	-24	-1,882	-3,108
මුළු ශුද්ධ සේවා	1,099	1,250	121,635	159,321
1. සේවක වන්දි ගෙවීම්	-11	-20	-1,224	-2,500
2. සෘජු ආයෝජන ආදායම්	-375	-430	-41,580	-55,098
3. පොලී සහ අනෙකුත් ගෙවීම්	-261	-699	-29,237	-90,820
මුළු ශුද්ධ ආදායම	-647	-1,148	-72,041	-148,419
1. පෞද්ගලික	4,583	5,339	506,630	681,714
2. රාජ්‍ය	60	53	6,587	6,899
මුළු ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම	4,643	5,392	513,216	688,613

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය
 ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(අ) මෙම ඉදිරිපත්කිරීම් ගෙවුම් තුළ අත්පොතෙහි 5 වන සංශෝධනය (1993) ට අනුරූපව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් ජාත්‍යන්තරව අනුගමනය කරන අයුරින් සකස් කර ඇත.

(ආ) සංශෝධිත
 (ඇ) තාවකාලික
 (ඈ) විදේශිකයන්ට සපයනු ලබන මගී සේවා, ප්‍රවාහන සේවා තුළ ඇතුළත් වේ.

5.7 සංඛ්‍යා සටහන **සංචාරක ව්‍යාපාරයේ ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය	2008	2009	2010	2011	2012 (අ)	වර්ධන වේගය (%)	
						2011	2012 (අ)
සංචාරක පැමිණීම් (සංඛ්‍යාව)	438,475	447,890	654,476	855,975	1,005,605	30.8	17.5
විනෝදාස්වාදය	321,079	358,188	516,538	663,343	748,436	28.4	12.8
ව්‍යාපාර	37,261	38,473	83,270	68,097	90,040	-18.2	32.2
වෙනත්	80,135	51,229	54,668	124,535	167,129	127.8	34.2
සංචාරක රාත්‍රී ගණන (දහස්)	4,166	4,076	6,548	8,559	10,056	30.7	17.5
කාමර උපයෝජන අනුපාතය (%)	43.9	48.4	70.2	77.1	71.2	9.8	-7.7
දළ සංචාරක ලැබීම් (රු. මිලියන)	37,094	40,133	65,018	91,926	132,427	41.4	44.1
ඒක පුද්ගල සංචාරක ලැබීම් (රු.)	84,598	89,605	99,344	107,393	131,688	8.1	22.6
මුළු සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	123,134	124,970	132,055	138,685	162,869	5.0	17.4
සෘජු	51,306	52,071	55,023	57,786	67,862	5.0	17.4
වක්‍ර	71,828	72,899	77,032	80,899	95,007	5.0	17.4

(අ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

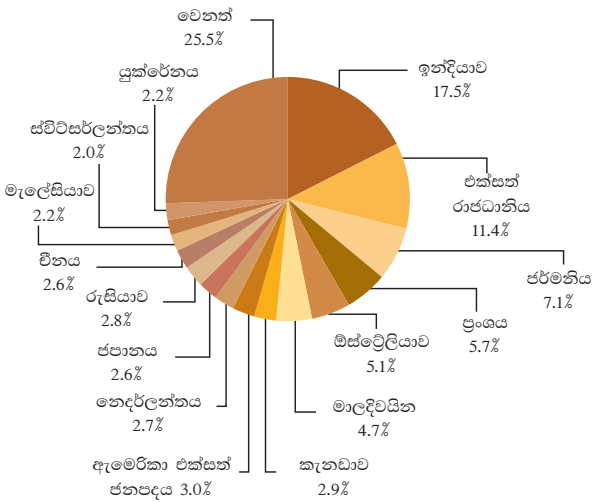
සැලසුම් කිරීමත් සමඟ වැඩි විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් ලබාගැනීමට අපේක්ෂිත අතර, එමගින් සේවා ගිණුම තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇත.

විදේශ ගමන් සහ සංචාරක සේවා

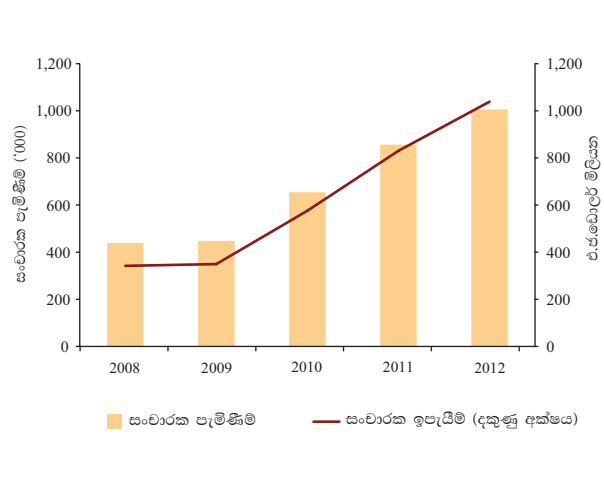
යුධමය වාතාවරණයෙන් අනතුරුව ඇති වූ වර්ධනය අඛණ්ඩව පවත්වා ගනිමින් 2012 වසරේ දී මිලියන 1 කට වඩා වැඩි සංචාරකයින් ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව සමත් විය. 2012 වසර සඳහා සංචාරක පැමිණීම් ඉලක්කය වූ 950,000 අභිබවා යමින් සංචාරක පැමිණීම් 1,005,605 ක් වාර්තා කළ අතර එය 2011 වසරේ වාර්තා වූ 855,975 ට සාපේක්ෂව සියයට 17.5 ක වර්ධනයකි. 2012 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සංචාරක පැමිණීම්

සංඛ්‍යාව 122,252 ක් වූ අතර එය මෙතෙක් මාසයක් තුළ වාර්තා වූ ඉහළම පැමිණීම් ප්‍රමාණය විය. කලාපීය වශයෙන් සංචාරක පැමිණීම් සැලකීමේදී බටහිර යුරෝපය තවදුරටත් ප්‍රමුඛ සංචාරක මූලය ලෙස අඛණ්ඩව පැවැති අතර එය 2011 දී මුළු පැමිණීම්වලින් සියයට 36.8 ක් ලෙස පැවැති අගයට සාපේක්ෂව 2012 දී සියයට 37.1 ක් ලෙස වාර්තා විය. දකුණු ආසියානු කලාපය දෙවන ප්‍රධාන සංචාරක වෙළෙඳපොළ වූ අතර එය මුළු සංචාරක පැමිණීම්වලින් සියයට 24.6 ක් විය. නැගෙනහිර යුරෝපය, අග්නිදිග ආසියාව සහ ඕස්ට්‍රේලියාව යන කලාපවල පැවැති ප්‍රවර්ධන කටයුතු සහ එම කලාප සහ ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධ වෙමින් ඇති කළ නව ගුවන් මාර්ග හේතුවෙන් එම කලාපවල සංචාරක පැමිණීම් සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා

5.9 රූප සටහන **රටවල් අනුව සංචාරක පැමිණීම් - 2012**

5.10 රූප සටහන **සංචාරක පැමිණීම් සහ ඉපයීම්**

කරන ලදී. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක වෙළෙඳපොළ තුළ ක්‍රමානුකූල විවිධාංගීකරණයක් ඇති කිරීම සඳහා හේතු විය. සංචාරක පැමිණීම් සිදුවන ප්‍රධානතම රට ලෙස තවදුරටත් ඉන්දියාව පැවැති අතර අනුගාමී රටවල් වූයේ එක්සත් රාජධානිය, ජර්මනිය, ප්‍රංශය සහ ඕස්ට්‍රේලියාවයි. මෙම රටවල් පහේ මුළු සංචාරක පැමිණීම් සංඛ්‍යාව, 2012 දී ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි මුළු සංචාරකයින්ගෙන් සියයට 46.8 කට ආසන්නවය ලබා දී ඇත. 2012 වසරේ සංචාරක පැමිණීමවලින් සියයට 74 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් නිවාඩු ගතකිරීම සඳහා ද සියයට 9 ක් ව්‍යාපාරික කටයුතු සඳහා ද පැමිණි අතර අනෙකුත් සංචාරකයින් ඥාති මිත්‍රාදීන් හමුවීමට ද, සම්මේලන හා සම්මන්ත්‍රණ සඳහා ද, ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු සඳහා ද පැමිණ ඇත.

2012 වසරේ දී සංචාරක ඉපැයීම් සැලකිය යුතු ලෙස අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. සංචාරකයින්ගේ දෛනික සාමාන්‍ය වියදම ඉහළයාම හරහා සංචාරක ඉපැයීම් ප්‍රමාණය 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 830 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,039 ක් දක්වා සියයට 25.1 කින් වර්ධනය විය. ඉහළ වියදම් සිදුකරනු ලබන සංචාරකයින්ගේ පැමිණීම වැඩිවීම සහ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් එක් රාත්‍රියක් සඳහා සංචාරකයෙකුගේ සාමාන්‍ය වියදම 2011 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් 97 සිට 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 103 දක්වා ඉහළ ගියේය. ඍජු හා වක්‍ර සේවා නියුක්තියෙහි වූ වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් සංචාරක කර්මාන්තය හරහා වූ සේවා නියුක්තිය සියයට 17.4 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, 2012 වසරේ දී විදේශ ගමන් හා සම්බන්ධ ගෙවීම් ද ඉහළ ගියේය.

2011 වසරේ දී හඳුන්වා දුන් ජාතික සංචාරක ක්‍රමෝපාය සමග අනුගත වෙමින් ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් තවදුරටත් සංචාරක ක්‍ෂේත්‍රය දියුණු කිරීම සඳහා පියවර ගන්නා ලදී. 2016 වසර වන විට සංචාරක ඉපැයීම් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.75 ක් වාර්තා කරමින් සංචාරක පැමිණීම් මිලියන 2.5 ක් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සංචාරක කර්මාන්තයේ ප්‍රධාන අරමුණ ලෙස පැවතුණි. සංචාරක කර්මාන්තයේ සහභාගීත්වයෙන් එක්සත් රාජධානිය, චීනය, ජර්මනිය, ඉන්දියාව, නෙදර්ලන්තය වැනි රටවල ඍජුවම වෙළෙඳපොළ ප්‍රවර්ධන කටයුතු සිදුකරමින් ලෝකය පුරා වෙළෙඳ හා ගමන් ප්‍රදර්ශන 25 ක් හරහා ප්‍රවර්ධන කටයුතු සිදුකර ඇත. දේශීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, ගෝලීය හෝටල් ජාලා මගින් උපාය මාර්ගික ආයෝජන සිදුකිරීම, ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන්, නව සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සහ සංචාරක සංවර්ධන කටයුතු සඳහා

උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල හඳුනාගත් ප්‍රදේශ තුළින් ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට බෙහෙවින් ඉවහල් විය.

රටට පැමිණෙන සංචාරකයින් සංඛ්‍යාවට සරිලන අයුරින් එහි ධාරිතාව වැඩි කිරීම සඳහා කර්මාන්තයට අවශ්‍ය ආයෝජන සිදුකරන ලදී. විවිධ තේමා යටතේ සංචාරක අංශය වර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගෙන කල්පිටිය, කුවිවිචේලි සහ යාල යන ප්‍රදේශවල සංචාරක සංවර්ධන කලාප ආයෝජනය සඳහා අනුග්‍රහය දක්වා ඇත. 2012 වසරේ දී කුවිවිචේලි සංචාරක සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ රුපියල් මිලියන 850 ක් ආයෝජනය කර කාමර 48 කින් සමන්විත හෝටලයක් සාදා නිම කරන ලදී. කාමර 764 කින් සමන්විත රුපියල් බිලියන 10 ඉක්මවූ ආයෝජන සහිතව තවත් නව හෝටල් 11 ක් ඉදිකිරීමට නියමිත පාසිකුඩා ව්‍යාපෘතිය සහ දැනට සිදු කෙරෙමින් පවතින කල්පිටිය ඒකාබද්ධ සංචාරක ව්‍යාපෘතිය 2013 වසර තුළ දී නිම කිරීමට අපේක්‍ෂා කෙරේ. තරු පංතියේ නව හා අලුත්වැඩියා කරන ලද හෝටල් කිහිපයක ව්‍යාපාරික කටයුතු 2012 දී ආරම්භ කරන ලද අතර රටේ විවිධ ප්‍රදේශවල නව හෝටල් ඉදිකෙරෙමින් පවතී. ආසියා ශාන්තිකර කලාපයේ ප්‍රධාන සුපිරි හෝටල් ජාලයක් වන ෂැංග්‍රිලා ඒෂියා (Shangri-La Asia) ඉහළ පෙළේ පහසුකම් සහිත කාමර 650 කින් සමන්විත සුපිරි හෝටල් සංකීර්ණයක් කොළඹ නගරය තුළ ඉදිකිරීම ආරම්භ කර ඇති අතර, එහි ව්‍යාපාර කටයුතු 2015 දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. ෂැංග්‍රිලා සමාගම දකුණු වෙරළබඩ, හම්බන්තොට ප්‍රදේශයේ කාමර 400 කින් සමන්විත සංචාරක නිවාස 50 කින් යුත් වෙරළාශ්‍රිත සංචාරක නිකේතනයක් ඉදිකිරීමේ දෙවන ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇති අතර එහි කටයුතු ද 2015 දී නිම කිරීමට නියමිතය. හයට් (Hyatt), මුවන්පික් (Movenpick) සහ ෂෙරටන් (Sheraton) වැනි ජාත්‍යන්තර හෝටල් ජාලයන් ද නුදුරු අනාගතයේ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඔවුන්ගේ කටයුතු ආරම්භ කරනු ඇත. මේ අතර, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා එක්ව ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් උතුරු පළාතේ මුලතිව්, මන්නාරම සහ යාපනය යන දිස්ත්‍රික්ක තුළ සංචාරක කලාප හඳුනා ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව සිදුකරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ සංචාරක සත්කාරක නිවාස වැඩසටහන හරහා සංචාරක කර්මාන්තයේ ධාරිතාව තවදුරටත් ඉහළ නැංවීම සිදුකරනු ලැබූ අතර එය සංචාරකයින් සහ සංචාරක වෙළෙඳාම තුළ ජනප්‍රිය විය. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය 2012 දී සිය භාරයේ පවතින නවාතැන් 25 ක් අළුත්වැඩියා කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සිදුකළ අතර ඊට අමතරව නව සත්කාරක නිවාස 150 ක් ලියාපදිංචි කර ඇත.

සන්නිවේදන, පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා

සන්නිවේදන සේවා 2012 වසර තුළ දී තවදුරටත් පුළුල් විය. සන්නිවේදන සේවා මත වූ දළ විදේශ ලැබීම් 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 109 ක් දක්වා සියයට 27.8 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ නමුත්, විද්‍යුත් තැපෑල, අධිවේගී අන්තර්ජාල පහසුකම්, වන්දිකා තාක්ෂණය සහිත රූපවාහිනී භාවිතය වැඩිවීම සහ ජාත්‍යන්තර සෘජු දුරකථන ඇමතුම් ප්‍රමාණය වැඩිවීම සමඟ විදුලි සංදේශ සේවා ගෙවීම් ද අඩු වේගයකින් වුවද වර්ධනය විය. ඩිජිටල් තාක්ෂණය සහ ජංගම දුරකථන ආශ්‍රිත වෙළෙඳපොළ තුළ ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා සන්නිවේදන අංශය ඉතා සීඝ්‍රයෙන් පරිවර්තනය වෙමින් පවතී.

ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (BPO) සහ දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (KPO) වැනි තොරතුරු තාක්ෂණය පදනම් කරගත් සේවා (ITES) අපනයන 2012 වසරේ දී තවදුරටත් වර්ධනය විය. පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා උප අංශයෙහි දළ ලැබීම් 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 436 ක් දක්වා සියයට 22.9 කින් වර්ධනය විය. 'අනෙකුත් ව්‍යාපාරික සේවාවන්' යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම මත වූ ඉපැයීම් ද වසර තුළ දී ඉහළ ගිය අතර ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි සහ දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමෙන් ලැබුණු සේවා අපනයන ඉපැයීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 600 ඉක්මවා ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. රටෙහි පවතින වඩාත් හිතකර සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය, තොරතුරු තාක්ෂණය හා සම්බන්ධ යටිතල පහසුකම් සාපේක්ෂව වැඩිදියුණු වීම, පුහුණු ශ්‍රමය ලබාගැනීමේ හැකියාව, මිල තරගකාරීත්වය සහ වඩාත් විශ්වසනීය හා කාර්යක්ෂම සේවා සැපයුම, පරිගණක හා තොරතුරු සේවා කර්මාන්තයෙහි වඩාත් තිරසාර වර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීමට උපකාරී විය. තොරතුරු තාක්ෂණ කර්මාන්තයෙහි නියැලෙන ශ්‍රී ලාංකික සමාගම් විදේශීය රටවලට, විශේෂයෙන්ම මැදපෙරදිග සහ අප්‍රිකානු කලාපීය රටවලට, මෘදුකාංග පහසුකම් සැපයීම සම්බන්ධයෙන් සාර්ථක ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළ අතර, 2012 වසරේ දී මෙම අංශය සියයට 12 කින් පමණ වර්ධනය විය. මූල්‍ය සහ ගණකාධිකරණ, ඉංජිනේරු සේවා, නීතිය සහ ගෘහ නිර්මාණකරණය වැනි ක්‍ෂේත්‍රයන් තුළ මනා පුහුණුවක් ලැබූ වෘත්තිකයින්ගේ සේවය ලබාගැනීමට ඇති හැකියාව නිසා ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි සහ දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම ප්‍රවර්ධනයේ දී ශ්‍රී ලංකාවට සාපේක්ෂව වැඩි වාසියක් හිමි

වේ. ගෝලීය වශයෙන් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ ප්‍රධාන ස්ථානයන් නම් කිරීමේ AT Kearney Global Services Location Index (GSLI)-2011 නැමැති දර්ශකයට අනුව ශ්‍රී ලංකාව ලෝකයේ රටවල් අතරින් 21 ක් වන ස්ථානය හිමිකරගෙන ඇති අතර, Gartner ශ්‍රේණිගත කිරීමට අනුව පළමු රටවල් 30 තුළට ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළත් කර ඇත. මේ අතර, 'නොලන්ස්' වාර්තාව (Tholons Top 100 Outsourcing Destination Report)-2013 අනුව, ගෝලීය වශයෙන් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ ප්‍රධානතම ස්ථාන 100 අතරින් නැගී එන පළමු නගර 20 අතරට කොළඹ නගරය ඇතුළත් කර ඇත. මෙම ක්‍ෂේත්‍රයේ පිළිගත් පුහුණුකරුවකු වන "ලංකා BPO ඇකඩමිය" ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ කර්මාන්තය සඳහා අවශ්‍ය වන පුහුණු ශ්‍රමය සපුරා ගැනීම සඳහා පහසුකම් සලසමින් වාර්ෂිකව අදාළ වෘත්තිකයින් හා ශිෂ්‍යයින් 2,000 කට අධික සංඛ්‍යාවක් පුහුණු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

ආදායම් ලැබීම් සහ ගෙවීම්

රජය විසින් ලබාගත් සමුච්චිත ණය මත පොලී ගෙවීම්වල සිදුවූ ඉහළයාම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී ආදායම් ගිණුමේ හිඟය පුළුල් විය. 2011 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 647 ක් වූ ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,148 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ගෝලීය පොලී අනුපාතික අඩුවීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී විදේශීය නිල සංචිත ආයෝජනයෙන් ලද පොලී ආදායම් මෙන්ම විදේශ විනිමය හා විදේශීය සුරැකුම්පත් ගනුදෙනුවලින් ඉපැයූ ලාභ 2011 වසරට සාපේක්ෂව පහළ ගියද, 2012 වසරේ ආදායම් ගිණුමේ ලැබීම් සඳහා දායක විය. සංචිත පවත්වාගෙන යාමේ අනෙකුත් ප්‍රධාන මුදල් වර්ග වන යුරෝ සහ බ්‍රිතාන්‍ය පවුම එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව අධිප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන්, මෙම මුදල් වර්ගවලින් සමන්විත වෙළෙඳ සුරැකුම්පත්වල වෙළෙඳපොළ වටිනාකම එ.ජ.ඩොලර්වලින් තක්සේරු කර දැක්වීමේ දී විශාල වශයෙන් තක්සේරු සහ විනිමය ලාභ අත්පත් කරගැනීම සඳහා හේතු විය. මීට අමතරව, ප්‍රධාන වශයෙන් රජය විසින් ලබාගත් විදේශීය ණය මත සිදු කරනු ලබන පොලී ගෙවීම් වැඩිවීම හේතු කොට ගෙන ආදායම් ගිණුමේ ගෙවීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,469 ක් දක්වා සියයට 31.9 කින් වර්ධනය විය. වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වගකීම් ඉහළයාම හේතු කොට ගෙන වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වගකීම් මත වූ ශුද්ධ පොලී ගෙවීම් ද වසර තුළ දී වර්ධනය විය. තවද, ශ්‍රී ලංකාවේ සෘජු විදේශීය ආයෝජනයන්ගෙන් ලැබූ ඉහළ ඉපැයීම් හේතු කොට ගෙන විදේශීය ආයෝජකයින් විසින් ලාභ සහ

ලාභාංශ තම රටවල් කරා ගෙන යාම ද වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය. කෙසේ නමුත්, විදේශීය ආයෝජකයින්ට තම රටවල් කරා ගෙන යා හැකි ලාභ හා ලාභාංශවලින් සැලකිය යුතු කොටසක් එම ව්‍යාපාරවල මෙහෙයුම් කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කිරීම සඳහා ප්‍රතිආයෝජනය කර ඇත.

ජංගම සංක්‍රාම

ජංගම සංක්‍රාම සඳහා ඉහළ ආයතනවයක් සපයන විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් අඛණ්ඩව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම විදේශ විනිමය ඉපැයුම් මූලාශ්‍රය බවට පත්විය. ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම 2011 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,643 ක සිට 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,392 දක්වා වර්ධනය විය. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම්, 2011 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,145 ට සාපේක්ෂව, 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,985 ක් දක්වා සියයට 16.3 කින් වර්ධනය විය. වෘත්තීමය සහ ගෘහ උපකාරක යන අංශයන්හි විදේශ රැකියා සඳහා පිටත්ව යෑම් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වීමත් සමඟ 2012 වසරේ දී විදේශ රැකියා සඳහා පිටත්ව ගිය සංඛ්‍යාව 279,482 ක් දක්වා සියයට 6.3 කින් ඉහළ ගියේය. විදේශ රැකියා සඳහා වෘත්තීමය අංශයේ ශ්‍රම සංක්‍රමණය වීම වැඩිවීම, දේශීය වාණිජ බැංකු මගින් සේවා නියුක්තික ප්‍රේෂණ ප්‍රධාන වශයෙන් ලැබෙන රටවල විනිමය හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන ඇතුළුව විදේශ සේවා නියුක්තික ප්‍රේෂණ ලැබෙන විධිමත් මාර්ග තවදුරටත් පුළුල් කිරීම, සේවා නියුක්තික රටවල් විවිධාංගීකරණය කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂයෙන් උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල බැංකු පහසුකම් පුළුල් කිරීම යනාදිය 2012 වසරේ ප්‍රේෂණ වැඩිවීමට හේතු වී ඇත. විදේශ රැකියාවන්හි නියැලී සිටි නැවත පැමිණෙන ශ්‍රමිකයින් සඳහා නිවාස ණය පහසුකම් ප්‍රදානය කිරීම, විදේශ රැකියා අපේක්ෂිතයන්ගේ කුසලතා වැඩිදියුණු කිරීමට රුපියල් මිලියන 300 ක වියදමින් නවතම තාක්ෂණික විද්‍යාල දෙකක් පිහිටුවීම සහ සුළු පරිමාණ ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂා කරන්නන් සඳහා අඩු පොලී අනුපාතිකයක් සහිත ණය යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම වැනි 2013 වසර සඳහා වන අයවැයෙහි ඇතුළත් රාජ්‍ය මූල්‍ය දිරිගැන්වීම් මගින් ඉදිරියේ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, 2012 වසරේ දී වාර්තා වූ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ එම වසරේ වෙළෙඳ හිඟයෙන් සියයට 64 ක් පමණ වූ අතර, එය ජංගම ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීමට උපකාරී විය.

ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

ජංගම ගිණුමේ හිඟය, 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,615 සිට 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,915 ක් දක්වා අඩුවිය. 2012 වසරේ පළමු කාර්තුව තුළ දී ජංගම ගිණුමේ හිඟය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,316 ක් වූ අතර, මේ සඳහා අන්තර් සහ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනයෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනය මෙන්ම ගෝලීය ඉල්ලුම දුර්වල වීම හේතුවෙන් අපනයන ආදායම අඩුවීම නිසා ඇති වූ වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් වීම ද බලපෑවේය. කෙසේ නමුත්, 2012 වසරේ මුල් භාගයේ දී ගනු ලැබූ විවක්ෂණශීලී ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් වෙළෙඳ හිඟය ක්‍රමයෙන් අඩු විය. මේ සමඟ, සේවා අපනයනය කුලින් ලැබූ ඉහළ ඉපැයුම් සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ක්‍රමිකව වර්ධනය වීම 2012 වසරේ ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු වීමට හේතු විය. ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2011 වසරේ සියයට 7.8 ක් වූ ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2012 වසරේ දී සියයට 6.6 දක්වා අඩු වූ අතර, එමගින් ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරයේ ඇති වූ අඩුවීම ද පිළිබිඹු කෙරෙයි.

5.5 ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ප්‍රවාහ සහ ගෙවුම් තුල්‍යතා

විදේශීය සෘජු ආයෝජන

ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී වීම හමුවේ වුවද, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ගෙවුම් තුල්‍යතායෙහි මූල්‍ය ගිණුමේ ප්‍රධාන ලැබීමක් ලෙස තවදුරටත් පැවතුණි. ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් විසින් ලබාගත් විදේශීය ණය ද ඇතුළත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන, 2011 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,066 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,338 ක් වූ අතර, එය ශ්‍රී ලංකාව වර්ෂයක් තුළ ලද ඉහළම අගය විය. නැගී එන ප්‍රධාන අංශයන් තුළ දිගුකාලීන ආයෝජන ශක්‍යතාව සම්බන්ධයෙන් වූ ආයෝජකයින්ගේ අඛණ්ඩ විශ්වාසය සහ සාර්ව ආර්ථිකයේ ස්ථායීතාව හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවට මෙසේ ඉහළ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණයක් අත්කර ගත හැකි විය. එසේම, ජාත්‍යන්තර තරගකාරීත්ව දර්ශකයේ (Global Competitiveness Index) ශ්‍රේණිගත කිරීම සහ ලෝක බැංකුව විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාමේ පහසුව ශ්‍රේණිගත කිරීමේ දර්ශකය (World Bank Group's Ease of Doing Business Index) මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයේ අඛණ්ඩ වර්ධනය ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය තවදුරටත් ඉහළ නැංවීමට හේතු විය. 2012 වසරේ දී වාර්තා වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් තුළ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 71 ක හිමිකම් ප්‍රාග්ධනය ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 364 ක කොටස් හිමියන්ගේ ණය

සහ අන්තිකාරම් ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 217 ක අන්තර් සමාගම් ණය ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 246 ක පවත්නා සමාගම්වල නැවත ආයෝජනය කිරීම සඳහා රඳවා ගත් ඉපැයුම් ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 440 ක විදේශීය ණය ද ඇතුළත් විය. එසේම, 2012 වසරේ දී විදේශීය සෘජු ආයෝජනවල, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 59 ක වටිනාකමින් යුත් ආයෝජනයක් ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි නොවූ සමාගමක් වන Aviva NDB Holdings Lanka (Pvt) Ltd. සමාගමට ලැබිණි. 2012 වසර සඳහා ගිවිසුම්ගත ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව ද, 2013 වසර සඳහා ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිත ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව ද පසුගිය වසරවලට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ඒ අනුව, ද.දේ.නී. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් දැනට පවත්නා සියයට 2.3 සිට ෧෭.෫ කාලීනව 2016 වසරේ දී, සියයට 4 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් දක්වා වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම්වල ආංශික සංයුතිය තුළින් මහා පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල සහ නැගී එන අංශයේ ව්‍යාපෘතිවල ආයෝජන ඉහළ ගිය බව තවදුරටත් පිළිබිඹු කෙරේ. 2012 වසරේ දී, විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන්හි වැඩි ප්‍රතිශතයක් (සියයට 44.6) වරාය සහ බහාලුම් පර්යන්ත, දුරකථන හා විදුලි සංදේශ පද්ධති, විදුලි උත්පාදනය සහ නිවාස හා ගොඩනැගිලි ආදිය ඇතුළත් යටිතල පහසුකම් අංශයට ලැබුණි. විදේශීය සෘජු ආයෝජනයෙන් සියයට 8.8 ක ප්‍රමාණයක් සංචාරක අංශය ලැබූ අතර, සංචාරක අංශය ද ඇතුළු සේවා අංශයෙහි ආයෝජනය සියයට 31.9 ක් විය. මේ අතර, නිෂ්පාදන අංශය විසින් සියයට 23 ක විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණය කරගන්නා ලදී. සංචාරක ව්‍යාපාරය අඛණ්ඩව පුළුල් වීම සහ අධ්‍යාපනික සේවා, සන්නිවේදන සහ තොරතුරු තාක්ෂණ යන අංශවලට විදේශීය ආයෝජන ලබාගැනීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු වීමත් සමඟ 2013 වසර සහ ඉන් ඉදිරියට මෙම ක්ෂේත්‍රයන්හි සෘජු ආයෝජන තවදුරටත් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, 2012 වසරේ දී විදේශීය සෘජු ආයෝජන ගෙවීම් 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 60 සිට එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 85 දක්වා ඉහළ ගියේය.

රජයට ලැබුණු මැදි හා දිගුකාලීන ණය ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ

2012 වසරේ දී, රාජ්‍ය අංශයේ ණය ලැබීම්වල යම් අඩුවීමක් දක්නට ලැබුණි. 2011 සහ 2012 වසරවල දී නිකුත් කරන ලද එ.ජ.ඩොලර් බිලියනය බැගින් වූ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ලැබීම් ද ඇතුළත්ව, රජය ලබාගත් මැදි හා දිගුකාලීන ණය 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,026 හා සැසඳීමේ දී 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,869 ක් විය. 2010 සහ

5.8 සංඛ්‍යා සටහන 2012 වසර තුළ විදේශ ණය මගින් මූල්‍යනය කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතීන්

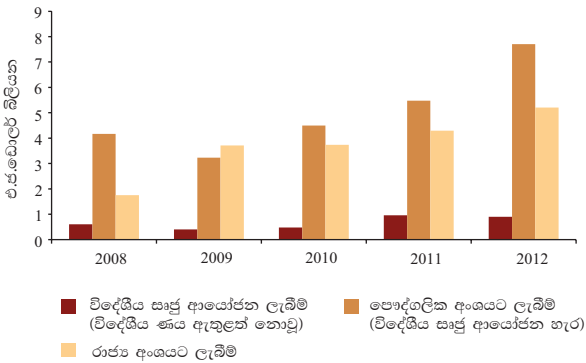
අයකයා සහ ව්‍යාපෘතිය	ලැබුණු ණය මුදල එ.ජ.ඩොලර් මිලියන
වින අපනයන - ආනයන බැංකුව	615
එයින්: මාගම් රුහුණුපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය සංවර්ධනය ව්‍යාපෘතිය - I සහ II අදියර	193
පුත්තලම ගල් අගුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතිය - II වන අදියර	129
උතුරු පළාත් මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය	55
මන්නල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපොළ ව්‍යාපෘතිය	51
ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය සඳහා නව බලවේග කට්ටල 13 ක් සැපයීම	28
ජපානය	367
එයින්: මහ කොළඹ ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘතිය - II වන අදියර	71
ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතිය	67
දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ගොඩනැගීමේ ව්‍යාපෘතිය - II වන අදියර	50
මහ කොළඹ ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - I වන අදියර	42
ජල සැපයුම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	23
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	292
එයින්: කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	52
උතුරු පළාත් මාර්ග සම්බන්ධීකරණ ව්‍යාපෘතිය	38
ගැටුම්වලින් හානියට පත් ප්‍රදේශවල හදිසි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	36
පිටිකුරු බලශක්තිය සහ ජාල කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	34
ජාතික අධිවේගී මාර්ග පද්ධති ව්‍යාපෘතිය	26
ඉන්දියාව	261
එයින්: ඕමන්තේ - පලාලි, මඩු - තලෙයිමන්තාරම සහ මැදවව්විය දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	93
උතුරු පළාත් දුම්රිය සේවාව ප්‍රතිසංස්කරණය	66
දඹුල්ල ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘතිය - I වන අදියර	33
කොළඹ - මාතර දුම්රිය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - II වන අදියර	33
වින සංවර්ධන බැංකුව	229
එයින්: ප්‍රමුඛතාගත මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සහ සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	165
මොරගහකන්ද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	64
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය	166
එයින්: ගැටුම්වලින් හානියට පත් ප්‍රදේශවල ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා දෙවන හා තෙවන අතිරේක අරමුදල් සම්පාදනය	27
මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා වූ අතිරේක අරමුදල් සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	24
උතුරු පළාත කඩිනමින් යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	20
ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව	49
එයින්: උමා මය ජල විදුලි සහ වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතිය	27
ග්‍රාමීය විදුලිබල සැපයුම් VIII වන ව්‍යාපෘතිය	22
කොරියානු සමුහාණ්ඩුව	43
එයින්: පාදෙතිය - අනුරාධපුර මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	23
යුරෝපීය අයෝජන බැංකුව	33
එයින්: DFCC ශෝලිය ණය II	33

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

5.11 රූප සටහන

ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ ලැබීම්

2011 වසරවල දී ආරම්භ කළ ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති අධිකාරී කිරීමට කරගෙන යාම සඳහා වූ ප්‍රධාන ලැබීම් මේ අතර විය. 2012 වසරේ ලබාගත් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,869 ක් වූ මුළු ණය ලැබීම්වලින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,460 ක් සහනදායී කොන්දේසි මත ලබාගෙන ඇති අතර, ඉතිරිය සහනදායී නොවන කොන්දේසි මත ලබාගත් ණය, වාණිජ ණය සහ අපනයන සඳහා වූ ණය විය. මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් 2012 වසරේ ජුනි මාසය අවසානය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී එකඟ වූ එහෙත් මුදා නොහරින ලද විදේශීය අරමුදල් ප්‍රමාණය ඉහළයාම සහ 2011 වසරට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී විදේශීය ණය මුදාහැරීම් සුළු වශයෙන් පහළයාම හේතුවෙන්, 2011 වසරේ දී සියයට 38.2 ක් වූ විදේශීය ණය උපයෝජන අනුපාතය¹, 2012 වසරේ දී සියයට 22.3 ක් දක්වා අඩු විය.

රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් මත ආයෝජනය

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වූ විදේශීය ආයෝජන තුළින් ලැබුණු ශුද්ධ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය 2012 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය සඳහා විදේශීය ආයෝජකයන් තුළ පවතින කැමැත්ත තවදුරටත් පිළිබිඹු කරමින්, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 233 ක් වූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ශුද්ධ විදේශ විනිමය ලැබීම්, 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 843 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් මත වූ ශුද්ධ මුළු ලැබීම් ප්‍රමාණයෙන් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 38 ක් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා ලැබුණු අතර, දිගුකාලීන ආයෝජන

කෙරෙහි ආයෝජකයන්ගේ වැඩි කැමැත්ත පිළිබිඹු කරමින් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 805 ක් ලැබුණි. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල නොපියවූ ශේෂයෙන් සියයට 12.5 කට සීමා කළ විදේශීය ආයෝජන සීමාව, වසර තුළ දී තවදුරටත් එසේම පවත්වාගෙන යන ලදී.

පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු දිගුකාලීන ණය ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ

පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු දිගුකාලීන ණය 2012 වසරේ දී සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 310 ක් වූ පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු දිගුකාලීන ණය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 891 ක් ලැබුණි. මෙය, රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 374 කින් සහ පෞද්ගලික අංශයට ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 517 කින් සමන්විත විය. 2012 වසරේ දී රාජ්‍ය සංස්ථා වෙත වූ ලැබීම් තුළ පුත්තලම ගල් අගුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් ලංකා කෝල් කොම්පැනි ලිමිටඩ් (Lanka Coal Company Limited) වෙත ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 129 ක් ද, මන්නල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ගුවන් තොටුපොළ හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම වෙත ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 51 ක් ද, මාගම් රුහුණපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය සංවර්ධන අදියර I හා අදියර II සඳහා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 193 ක් ද මෙයට අයත් වේ. පෞද්ගලික අංශය වෙත වූ විදේශීය ණය ලැබීම්වලින් ආයෝජන මණ්ඩලයෙහි ලියාපදිංචි වූ සමාගම්වලට 2011 වසරේ දී ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 110 හා සැසඳීමේ දී 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 440 ක් ලැබුණු අතර, ආයෝජන මණ්ඩලයෙහි ලියාපදිංචි නොවූ සමාගම්වලට 2011 වසරේ දී ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 78 සමඟ සැසඳීමේ දී 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 77 ක් ලැබුණි. මේ අතර, පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට මුදාහරින ලද මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 61 ක් රජයේ ඇප සහිතව මුදාහල ණය විය. පෞද්ගලික අංශය ලබාගත් විදේශීය ණය මූලික වශයෙන් ගුවන් සේවා, නිෂ්පාදන, සන්නිවේදන හා මූල්‍ය සේවා යන අංශවල ආයෝජනය සඳහා යොමු විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් විනිමය පාලන රෙගුලාසි ක්‍රමිකව ලිහිල් කිරීමත් සමඟ පෞද්ගලික සමාගම් 28 ක් විදේශීය අරමුදල් සම්පාදනය සඳහා 2012 වසරේ දී අලුතින් අනුමැතිය ලබා ගෙන ඇත.

¹ විදේශීය ණය උපයෝජන අනුපාතය ගණනය කර ඇත්තේ 2012 වසරේ ජුනි මස අවසානය වන විට එකඟ වී ඇති එහෙත් මුදා නොහරින ලද විදේශීය අරමුදල් වටිනාකමින්, 2012 වසර තුළ මුදා හරින ලද විදේශීය අරමුදල් වටිනාකම ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගැනීමෙනි.

පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු කෙටිකාලීන ණය ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ

2012 වසරේ දී, කොටස් වෙළෙඳපොළ ආයෝජන සහ කෙටිකාලීන වෙළෙඳ ණයවලින් සමන්විත වන පෞද්ගලික අංශයේ කෙටිකාලීන ප්‍රාග්ධන ලැබීම් සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුණි. ශ්‍රී ලංකාවේ කොටස් වෙළෙඳපොළ කෙරෙහි ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින් කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 171 ක ශුද්ධ විදේශ විනිමය ගෙවීම් ප්‍රමාණය හා සැසඳීමේ දී 2012 වසරේ දී ශුද්ධ විදේශ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 305 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි ලැයිස්තුගත මූල්‍ය සේවා සහ සමූහ ව්‍යාපාර යන අංශවල සමාගම් වසර තුළ දී වැඩි ලැබීම් ප්‍රමාණයකට හිමිකම් කියන ලදී. මේ අතර, පෞද්ගලික කෙටිකාලීන වෙළෙඳ ණයෙහි 2011 වසර තුළ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 243 ක ශුද්ධ ගෙවීම් හා සැසඳීමේ දී බනිජ තෙල් සංස්ථාව විසින් පියවන ලද වෙළෙඳ ණය ප්‍රමාණය ඉහළයාම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 663 ක ශුද්ධ ගෙවීම් ප්‍රමාණයක් වාර්තා විය.

වාණිජ බැංකු

විනිමය පාලන රෙගුලාසි ක්‍රමිකව ලිහිල් කිරීමත් සමඟ වසර තුළ දී වාණිජ බැංකු මගින් ලබාගත් විදේශීය ණය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2012 වසර අවසානය වන විට වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වගකීම් ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,801 ක් දක්වා එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,435 කින් වැඩි විය. වාණිජ බැංකුවල මුළු වගකීම් ප්‍රමාණයෙන් ලංකා බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 500 ක බැඳුම්කරයද ඇතුළත් දිගුකාලීන ණය ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 973 ක් විය. මේ අතර, වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වත්කම් 2012 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,480 ක් දක්වා එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 239 කින් වර්ධනය විය. මේ අනුව, 2011 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වගකීම් ප්‍රමාණය වන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,125 හා සැසඳීමේ දී 2012 වසර අවසාන වන විට එය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,321 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ඒ අනුව 2012 වසරේ දී වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ ලැබීම් ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,196 ක් විය.

ගෙවුම් තුලනය

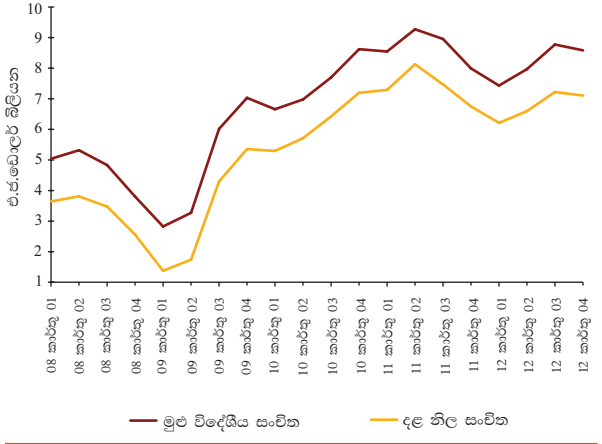
විදේශීය අංශය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණවල සාර්ථකත්වය හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී ගෙවුම් තුලනයෙහි එ.ජ.ඩොලර් මිලියන

151 ක අතිරික්තයක් වාර්තා විය. මෙම ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ මගින් ඇති කළ සාධනීය බලපෑම, 2012 වසරේ දෙවන කාර්තුවේ සිට ආනයන වියදම අඩුවීමත් සමඟ වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීම මගින් පිළිබිඹු විය. මෙය, සේවා සහ ජංගම සංක්‍රාම ගිණුම්වල ඉහළ ගිය ලැබීම් ද සමඟ ජංගම ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීමට හේතු විය. ජංගම ගිණුමේ හිතකර තත්ත්වය, ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ ශේෂය ද සමඟ 2011 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,061 ක් වූ ගෙවුම් තුලනයේ හිඟයට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 151 ක අතිරික්තයක් දක්වා වර්ධනය වීමට උපකාරී විය.

විදේශීය සංචිත

දළ නිල සංචිත සහ මුළු විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය 2012 වසරේ දී තවදුරටත් වර්ධනය විය. 2012 වසරේ මුල් භාගයේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්ති සමූහය, විනිමය පාලන රෙගුලාසි ලිහිල් කිරීම, විදේශ මූලාශ්‍රවලින් අරමුදල් රැස්කිරීම සඳහා බැංකු සහ සමාගම් දිරිගැන්වීම සහ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල විදේශීය ආයෝජන සඳහා ඉහළ නැංවූ සීමාව තවදුරටත් පවත්වාගෙනයාම රට තුළට විදේශ විනිමය ආකර්ෂණය කර ගැනීමට උපකාරී විය. සංචාරක ඉපැයීම්, විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම්, පස්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙහි ලැබීම්, විදේශ අරමුදල්වලින් මූල්‍යනය වන ව්‍යාපෘති යටතේ මුදා හැරීම් සහ ජා.මු.අරමුදලේ සම්පස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වාරික දෙකක ලැබීම් යනාදිය නිසා දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වූ අතිරික්ත විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් විදේශ සංචිත ඉහළ නංවා ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් අවශෝෂණය කරගන්නා ලදී.

5.12 රූප සටහන කාර්තුවක විදේශ සංචිත (අයිසානු ගිණිකාගන සංගමයේ ලැබීම් ඇතුළත්)

5.9 සංඛ්‍යා සටහන

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය සංචිත (අ)

ගිණිකාරිත්වය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන (අ)					රුපියල් මිලියන				
	2008	2009	2010	2011	2012 (අ)	2008	2009	2010	2011	2012 (අ)
1. රජය	101	113	88	615	631	11,411	12,920	9,747	70,088	80,209
2. මහ බැංකුව	2,301	5,244	7,109	6,133	6,474	260,297	599,880	788,722	698,528	823,256
3. මුළු නිල සංචිත (1+2)	2,402	5,357	7,196	6,748	7,105	271,708	612,799	798,469	768,616	903,465
4. වාණිජ බැංකු	1,238	1,673	1,424	1,241	1,480	140,075	191,373	158,031	141,394	188,195
5. මුළු විදේශීය සංචිත (3+4)	3,640	7,030	8,621	7,989	8,585	411,783	804,173	956,500	910,010	1,091,660
6. දළ නිල සංචිත මගින් ආවරණය කළ හැකි ආනයනික මාස ගණන										
6.1 වෙළෙඳ භාණ්ඩ	2.0	6.3	6.4	4.0	4.4					
6.2 වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා	1.8	5.5	5.7	3.6	3.9					
7. මුළු සංචිත මගින් ආවරණය කළ හැකි ආනයනික මාස ගණන										
7.1 වෙළෙඳ භාණ්ඩ	3.1	8.3	7.7	4.7	5.4					
7.2 වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා	2.8	7.2	6.8	4.3	4.7					

(අ) සංචිත ගණනය කර ඇත්තේ වෙළෙඳපොළ වටිනාකම අනුව වන අතර, ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමයේ ගිණුම් ශේෂය ද ඇතුළත්වේ. මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංචිතයේ සමහර ශීර්ෂයන් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමග එකඟ වන ලද නියෝජන අනුපාතිකයට අනුව පරිවර්තනය කර ඇති අතර ඉතිරිය වර්ෂයන් අවසානයේ වූ විනිමය අනුපාතිකයින්ට අනුව පරිවර්තනය කර ඇත.
 (ඇ) තාවකාලික

ඒ අනුව, දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය (ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමයේ ශේෂයන් රහිතව) 2011 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6 ක සිට 2012 වසර අවසාන වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.9 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. දළ නිල සංචිතවල ඉහළ යාමට අමතරව, වාණිජ බැංකුවල දළ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය ඉහළයාම හේතුවෙන් රටෙහි මුළු විදේශීය සංචිත ප්‍රමාණය (ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමයේ ශේෂයන් රහිතව) 2011 වසරේ පැවති එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 7.2 සිට 2012 වසර අවසානය වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 8.4 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය පිළිබඳ දර්ශකවලින් පෙන්වනුයේ ඉහළ ගිය නිල සංචිත මට්ටම මගින් බාහිර කම්පනයන් කෙරෙහි රටෙහි අවදානම අඩු වූ බවයි. ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමයේ ශේෂයන් රහිතව දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ආනයනික මාස 3 ක සම්මත ප්‍රමාණය හා සැසඳීමේදී, 2012 වසරේ දී ආනයනික මාස 4.3 කට සමාන විය. දළ නිල සංචිත, කෙටිකාලීන (වසරක් හෝ එයට අඩු කල් පිරීමක් සහිත) විදේශීය ණයෙහි අනුපාතයක් ලෙස ගැනීමෙන් මනිනු ලබන සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය 2011 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 60.6 ක සිට 2012 වසරේ දී සියයට 63 ක් දක්වා වර්ධනය විය. විදේශීය සංචිතවල සැලකිය යුතු වර්ධනයක් සිදු වුවද, කෙටිකාලීන ණයෙහි සාපේක්ෂ වර්ධනය, විශේෂයෙන්ම භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ඉහළ යාම හේතුවෙන් සංචිත

ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය සුළු ප්‍රමාණයකින් පමණක් ඉහළ ගියේය. ජාත්‍යන්තර වර්ගීකරණයන්ට අනුව සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය ගණනය කිරීම සඳහා භාවිතා කරන කෙටිකාලීන ණය තුළ, කල් පිරීමේ කාලය වසරකට වඩා වැඩි වුවත් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ද අන්තර්ගත වේ. ඒ අනුව ගත් කළ, 2012 වසර අවසානය වන විට, විදේශීය ගිණිකාරිත්වය සහිත ශ්‍රී ලංකාවේ භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත් එකතුවෙන් සියයට 80 ක් සමන්විත වූයේ පරිණත වීමේ කාලය වසර 1 සිට 20 දක්වා පරාසයක් තුළ වූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවලිනි. මේ අතර, 2006 නොවැම්බර් මාසයේ දී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළ විදේශීය ආයෝජන සඳහා විවෘත කිරීමේ සිට 2012 වසර අවසානය දක්වා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල මුළු විදේශීය ආයෝජන ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,255 ක් වූ අතර, එයින් සියයට 15.3 ක් (එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 652 ක්) පමණක් කල්පිරීමට පෙර, වසර 1 ක කාලසීමාවක් තුළ දී ආපසු ලබාගෙන ඇත. මෙම අනුපාතය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත්තේ මූලිකවම ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය උග්‍ර වූ 2008 වසරේ අග භාගයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 307 ක භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර කල්පිරීමට පෙර සීඝ්‍රයෙන් මුදල් බවට පරිවර්තනය කර ඇති බැවිනි. ඒ අනුව, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයේ බලපෑම බැහැර කිරීම සඳහා 2007 සහ 2008 වසර ඉවත් කර ගණනය කළහොත්, 2009 සිට 2012 දක්වා වසර 4 ක කාලසීමාව සඳහා අදාළ වන අනුපාතය සියයට 8.3 ක් දක්වා (සියයට 15.3 ක සිට) පහළ යනු ඇති අතර, තම ආයෝජන කල්පිරෙන තුරු තබාගැනීමට භාණ්ඩාගාර

විශේෂ සටහන 9

විදේශ සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය අගය කිරීම සඳහා නව ප්‍රවේශයක්

සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය නිර්ණය කිරීමේ සාම්ප්‍රදායික මිනුම් සහ ඒවායේ දුර්වලතා

අනුව දශකයේ අග භාගයේ ඇති වූ ආසියානු මූල්‍ය අර්බුදයෙන් සහ මෑත කාලීන ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පසුව, අනපේක්ෂිත බාහිර කම්පනයන්ගෙන් ඇති වන බලපෑම අවම කර ගැනීමටත් විනිමය අනුපාතිකයේ ස්ථායීතාවය තුළින් විදේශීය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය ශක්තිමත් කිරීමටත් ප්‍රමාණවත් සංචිත මට්ටමක් පවත්වාගෙන යාමේ වැදගත්කම බොහෝ රටවල් විසින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කර ගන්නා ලදී. ඉහළ සංචිත මට්ටමක් පවත්වා ගැනීමේ වාසි මෙන්ම සෘජු සහ වක්‍ර අවාසි ද ඇත. විශේෂයෙන්ම, ඉහළ ආවස්ථික පිරිවැය සහ සුභසාධන අවාසි සැලකිල්ලට ගත් විට, දීර්ඝ කාලයක් පුරා අධි සංචිත පවත්වාගෙන යාම වර්තමානයේ දී වැදගත් ප්‍රතිපත්තිමය කරුණක් බවට පත්ව ඇත.

සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා පොදුවේ පිළිගත් තනි මිනුම් දණ්ඩක් නොමැති වුවද, ඒ සඳහා රටවල් විසින් සංචිත මගින් ආවරණය කරගත හැකි ආනයන, කෙටිකාලීන ණය, සහ මුදල් සමස්තයන් (උදා: M_2) යන ප්‍රධාන සාම්ප්‍රදායික ක්‍රම තුන පුළුල් වශයෙන් යොදා ගනු ලබන අතර, ඒ සඳහා අන්තර්ජාතික සම්මතයන් ලෙස පිළිවෙළින් ආනයන මාස 3 ක්, කෙටිකාලීන විදේශ ණයවලින් (STD) සියයට 100 ක් සහ මුදල් සමස්තයන්ගෙන් සියයට 20 ක් ආවරණය කරගත හැකි වීම ප්‍රමාණවත් බවට පිළිගෙන ඇත. කෙටිකාලීන විදේශීය ණය සියයට 100 ක් ආවරණය කිරීමේ මිනුම, මූල්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා විශාල වශයෙන් විදේශ මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ මත රඳා පවතින රටවල් මුහුණ දෙන අවදානම් තත්ත්වයන් විග්‍රහ කරන බැවින්, වඩාත්ම තීරණාත්මක මිනුම ලෙස සැලකේ. කෙසේ වුවද, මෙම මිනුම් ක්‍රම, න්‍යායාත්මක ආකෘතිවලින් ව්‍යුත්පන්න කළ සම්මතයන්ට වඩා හුදෙක් සාමාන්‍ය ආර්ථික විද්‍යා ඥානය මත පදනම් වූ සරල දර්ශක වන අතර, එබඳු මිනුම් ක්‍රමවල අවධානය යොමුවන්නේ විදේශීය අංශයේ යම් සීමිත පැතිකඩවල ඇතිවන අවදානම කෙරෙහි පමණි. එසේ වුවද, මෙම සාම්ප්‍රදායික මිනුම් ක්‍රම ඒවායේ සරල බව සහ විනිවිදභාවය හේතුවෙන්, තනි තනිව හෝ කිහිපයක් වශයෙන්, නිරන්තරව භාවිතා කෙරේ.

මෑත දී අත්දුටු ආර්ථික අර්බුදවලදී, බොහෝ රටවල් විසින් නිරීක්ෂණය කරන ලද කරුණක් වූයේ සාම්ප්‍රදායික මිනුම්වලින් දක්වනු ලබන සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය, බාහිර කම්පනයන්ගෙන් ආරක්ෂා වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් බව තහවුරු කෙරෙන ආකාරයේ දැඩි සම්බන්ධතාවයක් නොමැති බවය. මෙම කරුණ, බොහෝ රටවල් සිය සංචිත

පිළිබඳ තීරණවල දී එබඳු සාම්ප්‍රදායික මිනුම් පරිශීලනයෙන් බැහැර කරවීමට හේතුවක් වී ඇති අතර, එයට විසඳුමක් ලෙස, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) විසින් රටවල් අතර සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය තක්සේරු කිරීමට බාහිර කම්පන හේතුවෙන් හටගන්නා අර්බුද කාලපරිච්ඡේදවලදී විදේශ විනිමය අඩුවීම සැලකිල්ලට ගෙන වඩාත් පුළුල් පදනමක් සහිත අවදානම් මත බර තැබීමේ නව ක්‍රමයක් මෑත දී යෝජනා කරන ලදී.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් යෝජනා කළ අවදානම් මත බර තැබීමේ සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය සම්බන්ධයෙන් වූ නව ක්‍රමවේදය

නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය අගය කිරීම සඳහා International Monetary Fund (2011) මගින් ‘අවදානම් මත බර තැබීමේ’ ක්‍රමවේදයක් යෝජනා කර ඇති අතර, එය අදියර දෙකකින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ද යොදා ගත හැකි මෙම නව දර්ශකය, ගෙවුම් තුලන අවශ්‍යතාවන් සඳහා සංචිතවල උපයෝගීතාව සහ ද්‍රවශීලතාව පිළිබිඹු කරමින්, මුළුමනින්ම පාහේ ආරක්ෂණ වේගතාවෙන් සංචිත පවත්වා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමුකර ඇත.

පළමු අදියරේ දී, මෙම ක්‍රමය මූලික වශයෙන් විනිමය වෙළෙඳපොළ පීඩනයන් (Exchange Market Pressure)¹ ඇති අවස්ථාවන්වලදී නිරීක්ෂණය කළ විදේශ විනිමය අඩුවීම මත ඇස්තමේන්තු කළ අවදානම සඳහා තැබූ බර මත පදනම්ව ගොඩනගන ලද අතර, මෙය ස්ථාවර සහ පාවෙන විනිමය අනුපාතික යන ක්‍රම දෙකම සඳහා වෙන වෙනම සිදු කරන ලදී. ජා.මු.අ. විසින් එසේ විනිමය අඩුවීම සඳහා බලපෑ හැකි විශේෂ මූලාශ්‍ර හතරක් හඳුනාගෙන ඇත. ඒවා නම්, ‘අපනයන ඉපැයුම්’ (X) අඩුවීම, ‘කෙටිකාලීන ණය’ (STD) නැවත නිකුත් නොකිරීම, ‘විවිධ ආයෝජන වගකීම්’ (OPL) සඳහා කළ ගෙවීම් සහ ‘පුළුල් මුදල් සැපයුම’ (M_2) මගින් මනිනු ලබන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ රටින් පිටට ගලා යාම වේ. ඒ අනුව අදාළ විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය සඳහා අවදානම් මත බර තැබීමේ ක්‍රමවේදය යටතේ අවශ්‍ය සංචිත මට්ටම් (එනම්, සංචිත අවශ්‍යතාවය) පහත සඳහන් පරිදි අර්ථ දක්වා ඇත.

$$\text{සංචිත අවශ්‍යතාවය}_{\text{(ස්ථාවර)}} = 10\% * X + 30\% * \text{STD} + 15\% * \text{OPL} + 10\% * M_2 \quad (1)$$

$$\text{සංචිත අවශ්‍යතාවය}_{\text{(පාවෙන)}} = 5\% * X + 30\% * \text{STD} + 10\% * \text{OPL} + 5\% * M_2 \quad (2)$$

¹ විස්තර සඳහා Weymark (1995) බලන්න.

ජා.මු.අරමුදලේ ක්‍රමවේදයේ දෙවන අදියරේ දී, එකී විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය යටතේ නව දර්ශකයට සාපේක්ෂව රටක් සතුව තිබිය යුතු ප්‍රමාණවත් දළ නිල සංචිත (ද.නි.ස) මට්ටම (එනම්, සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය) පහත සමීකරණ දෙක අනුගමනය කිරීම මගින් තීරණය කෙරේ.

$$\text{සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය}_{(සාපෙ)} = \{ \text{ද.නි.ස./සංචිත අවශ්‍යතාව}_{(සාපෙ)} \} * 100 \quad (3)$$

$$\text{සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය}_{(පාචන)} = \{ \text{ද.නි.ස./සංචිත අවශ්‍යතාව}_{(පාචන)} \} * 100 \quad (4)$$

නව ක්‍රමවේදය අනුව සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය සඳහා වූ කඩඉම් සීමාව ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී රටක් විසින් පවත්වාගත යුතු ප්‍රමාණවත් සංචිත මට්ටම නිර්ණය කර ගැනීම සඳහා ජා.මු.අ විසින් පසුගිය ආර්ථික අර්බුද අවස්ථාවන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ලැබූ අතර, අර්බුද වැළැක්වීම, අර්බුද මැඩ පවත්වා ගැනීම සහ නිරීක්ෂණය කරන ලද සංචිත අඩුවීම මත පදනම් වූ ක්‍රමවේද තුනක් උපයෝගී කරගෙන ඇත. ඒ අනුව, මෙම දර්ශකයෙන් සියයට 100 - සියයට 150 ක පමණ පරාසයක් තුළ සංචිත පවතී නම්, එය නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් යැයි සැලකිය හැකි බව ජා.මු.අ. විසින් යෝජනා කර ඇත.

අවදානම් මත බර තැබීමේ නව ක්‍රමය අනුව ශ්‍රී ලාංකවේ විදේශ සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය නිර්ණය කිරීම සඳහා (Samaratunga and Perera, (forthcoming)) ජා.මු. අරමුදලෙහි අවදානම මත බර තැබීමේ නව ක්‍රමය යෙදීමේ දී X, STD, OPL සහ M₂ විචල්‍යයන් සඳහා 2003 වසරේ සිට 2012 වසර දක්වා කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ වාර්ෂික දත්තයන් යොදා ගන්නා ලදී. X විචල්‍යය මගින් වෙළෙඳ භාණ්ඩ අපනයන ඉපැයුම් දැක්වෙන අතර M₂ සඳහා පුළුල් මුදල් සැපයුම සලකා බලන ලදී. STD ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවලට අමතරව වෙළෙඳ ණය, බැංකු අංශයේ වගකීම් සහ පරිණත වීමට ඇති ඉතිරි කාලය වසරක් හෝ ඊට අඩු වූ රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ සියලු මැදි හා දිගුකාලීන ණය ද සලකා බලන ලදී. OPL තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි විදේශීය කොටස් හිමිකම් අන්තර්ගත වේ. සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.1 මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ද.නි.ස. සංචිත, සමීකරණ (1) සහ (2) මගින් ඇස්තමේන්තු කර ගත් සංචිත අවශ්‍යතාව සහ සමීකරණ (3) සහ (4) මගින් ඇස්තමේන්තු කර ගත් සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය දැක්වේ.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.1 ස්ථාවර සහ පාවෙන විනිමය අනුපාතික ක්‍රම යටතේ සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය

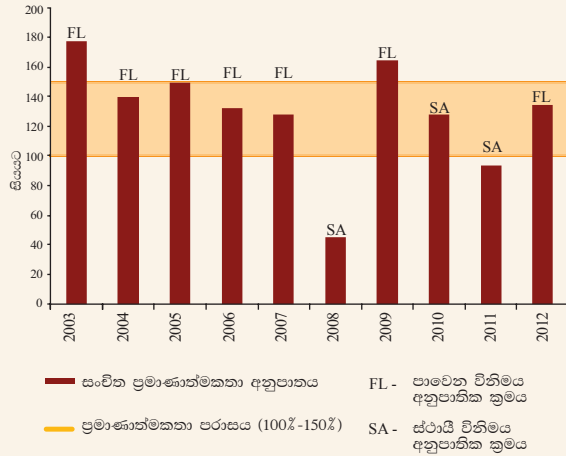
වසර	දළ විදේශ සංචිත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	සංචිත අවශ්‍යතාව එ.ජ.ඩොලර් මිලියන		සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය %	
		ස්ථාවර විනිමය අනුපාතිකය යටතේ	පාවෙන විනිමය අනුපාතිකය යටතේ	ස්ථාවර විනිමය අනුපාතිකය යටතේ	පාවෙන විනිමය අනුපාතිකය යටතේ
2003	2,147	1,789	1,212	120.0	177.1
2004	1,834	1,962	1,308	93.5	140.2
2005	2,458	2,407	1,641	102.1	149.7
2006	2,526	2,795	1,917	90.4	131.7
2007	3,063	3,371	2,398	90.8	127.7
2008	1,594	3,542	2,497	45.0	63.9
2009	5,097	4,221	3,097	120.7	164.5
2010	6,610	5,186	3,744	127.5	176.6
2011	5,958	6,397	4,714	93.1	126.4
2012	6,877	6,867	5,125	100.2	134.2

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ Samaratunga and Perera (forthcoming)

ශ්‍රී ලංකාව 2001 වසරේ සිට නිල වශයෙන් පාවෙන විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය අනුගමන කරන රටක් වුවද ජා.මු. අරමුදලේ සාමාජික රටවල විනිමය අනුපාතික ක්‍රම පිළිබඳ ගැඹුරු විශ්ලේෂණයක් සිදුකරනු ලබන Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions, 2003-2012 වාර්තා මගින් ශ්‍රී ලංකාව සමහර වසරවල ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් (Stabilised Arrangement-SA) අනුගමනය කර ඇති රටක් ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇත. යම්කිසි රටක විනිමය අනුපාතිකය අවම වශයෙන් මාස 6 ක් තුළ දී මධ්‍ය අනුපාතිකයක් වටා ±1% ක පටු පරාසයක් තුළ උච්චාවචනය වෙමින් පැවතුණි නම් එම රට වඩාත් ස්ථාවර අනුපාතික ක්‍රමයක් අනුගමනය කරනු ඇතැයි පැවසේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා සිදුකරන ලද විශ්ලේෂණයේදී, 2008, 2010 සහ 2011 වසරවල දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ දෛනික එතැන් විනිමය අනුපාතිකය ±1% ක පරාසයක් තුළ පමණක් උච්චාවචනය වූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකි වූයෙන් මෙම වසර තුන තුළ දී ශ්‍රී ලංකාව වඩාත් ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් අනුගමනය කර ඇති බව සැලකිය හැකිය. ඒ අනුව සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 9.1 ඇසුරෙන් තෝරාගත් සංචිත අවශ්‍යතා අනුපාත (2008, 2010 සහ 2011 වර්ෂයන් සඳහා ස්ථාවර විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය යටතේ ද සෛඝ්‍ය වර්ෂයන් සඳහා පාවෙන අනුපාතික ක්‍රමය යටතේ ද) රූප සටහන වි.ස. 9.1 මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත (අදාළ වර්ෂයන් සඳහා වූ විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය FL සහ SA වලින් දක්වා ඇත).

රූප සටහන වි.ස. 9.1 මගින් පෙන්නුම් කරන පරිදි 2008 සහ 2011 වසරවල දී හැර අනෙකුත් වසරවලදී ශ්‍රී ලංකාවේ

රූප සටහන 9.1 අවදානම මත බර තැබීමේ නව ක්‍රමය අනුව වි.ස. 9.1 සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාත

සංචිත ප්‍රමාණාත්මකභාවය, නව දර්ශකයේ ප්‍රමාණාත්මක සීමාවේ අවම මට්ටම වන සියයට 100 කට වඩා පැවත ඇත. 2008 වසරේ ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය අඩුවීම සඳහා ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හමුවේ රටෙහි සංචිත පහළයාම හේතු විය. 2011 වසරේ දී, සංචිත අඩුවීම සඳහා මූලික වශයෙන්ම හේතු වූයේ ගෙවීමට නියමිත වූ බනිෂ් තෙල් ආනයන බිල්පත් අධික ප්‍රමාණයක් පියවීම තුළින් දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ විදේශ විනිමය සඳහා අධික ඉල්ලුමක් ඇතිවීම සමනය කිරීම සඳහා විදේශ සංචිත භාවිතා කරගැනීමයි (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තාව, 2011).

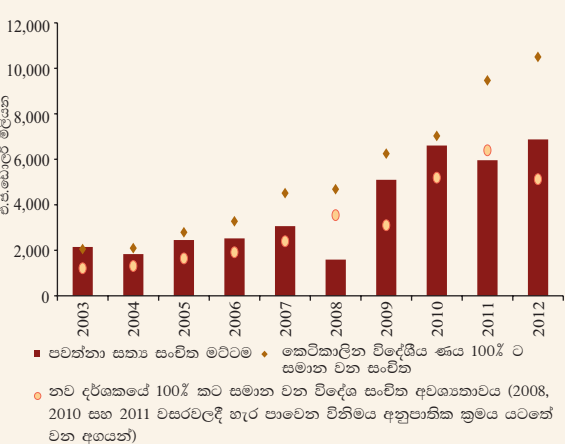
සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමය සහ අවදානම මත බර තැබීමේ නව ක්‍රමය අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය සැසඳීම

රූප සටහන වි.ස. 9.2 මගින් පෙන්වා දෙන පරිදි, සාම්ප්‍රදායික සහ නව ක්‍රමවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය ගණනය කිරීම සඳහා පවත්නා සංචිත ප්‍රමාණය, කෙටිකාලීන විදේශ ණය සියයට 100 කට සමාන සහ අවදානම මත බර තැබූ නව දර්ශකයේ සියයට 100 කට සමාන විදේශ සංචිත අවශ්‍යතාවය සමඟ සංසන්දනය කෙරේ.

බැඳුම්කර ආයෝජකයන් බහුතරයක් වඩා කැමති බව මෙමගින් පෙනීයනු ලබයි. ඒ අනුව, වසර 1 සිට 20 දක්වා කල්පිරීම් සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර කෙටිකාලීන ණයවලින් ඉවත් කළහොත්, සංචිත ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 73.7 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 81.7 දක්වා වර්ධනය වනු ඇත.

2009 වසරේ ජුලි මාසයේ දී ජා.මු.අ. මගින් ලබාගත් සමීපස්ථ ණය පහසුකම 2012 වසරේ

රූප සටහන 9.2 සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමය සහ අවදානම මත බර තැබීමේ නව ක්‍රමය යටතේ සංචිත අවශ්‍යතාවට එරෙහිව පවත්නා සත්‍ය සංචිත ප්‍රමාණය

මේ අනුව, පවත්නා සත්‍ය සංචිත මට්ටම සියයට 100 ක කෙටිකාලීන ණය යන සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමය සමඟ සැසඳීමේ දී අඩු මට්ටමක පැවතිය ද, ජා.මු අරමුදලේ අවදානම මත බර තැබීමේ නව ක්‍රමය අනුව සැසඳීමේ දී පවත්නා සංචිත 2008 සහ 2011 යන වර්ෂයන්හි දී හැර සියයට 100 ක අවම කඩඉම් සීමාවට වඩා අධික මට්ටමක පැවත ඇත. එම නිසා, ජා.මු. අරමුදලේ නව ක්‍රමවේදයට අනුව බලන කල, මෑත කාලයේදී ශ්‍රී ලංකාව සමස්තයක් වශයෙන් ප්‍රමාණවත් විදේශ විනිමය සංචිත මට්ටමක් පවත්වා ගැනීමට සමත්වී ඇත.

මූලාශ්‍ර:

1. International monetary Fund, (2011), "Assessing Reserve Adequacy", Washington DC.
2. Samaratunga, Dimuthu and Perera, Anil, (forthcoming) "Demand for and Adequacy of International Reserves in Sri Lanka", *Staff Studies*, Central Bank of Sri Lanka.
3. Weymark, Diana (1995), "Esimating Exchange Market Pressure and the Degree of Exchange Market Intervention for Canada," *Journal of International Economics*, 39:273-295.

ජුලි මාසයේ දී සාර්ථකව අවසන් විය. ජාත්‍යන්තර සංචිත මට්ටම ආනයනික මාස 3.5 ක අධික මට්ටමක් දක්වා වර්ධනය කර ගැනීම, අයවැය හිඟය අඩුකිරීම, උද්ධමනය නති අංකයක මට්ටමින් පවත්වා ගැනීම සහ මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථාවරභාවය ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාව එකී වැඩසටහනෙහි මූලික පරමාර්ථ අත්පත් කර ගත්තේය. ඒ අනුව, 2009 වසරේ දී සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ අනුමත කළ විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.) බිලියන

5.10 සංඛ්‍යා සටහන ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සමීපස්ථ ණය පහසුකම-2009 යටතේ මුදාහැරීම් සිදු වූ ආකාරය

මුදාහැරීම් සිදු කළ දිනය	වාරික අංකය	ප්‍රමාණය	
		වි.ගැ.හි මිලියන	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන
2009-ජූලි-24	පළමුවැනි	206.7	320.6
2009-නොවැම්බර්-06	දෙවැනි සහ තුන්වැනි	206.7	330.8
2010-ජූනි-28	සිව්වැනි	275.6	407.8
2010-සැප්තැම්බර්-24	පස්වැනි	137.8	212.5
2011-පෙබරවාරි-3	හයවැනි	137.8	216.6
2011-අප්‍රේල්-4	හත්වැනි	137.8	218.5
2012-අප්‍රේල්-2	අටවැනි	275.6	425.9
2012-ජූලි-20	නවවැනි	275.6	414.3
එකතුව		1,653.6	2,546.9

මූලාශ්‍රය: ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

1.7 (ආසන්න වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.6) ක් වූ මුළු ප්‍රමාණයම ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලැබිණි. සමීපස්ථ ණය පහසුකම සම්පූර්ණ කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකාව ජා.මු.අ. සමඟ පැවති දීර්ඝතම මූල්‍යමය සම්බන්ධතාව මෙන්ම බහු ජාතික ආයතනයකින් මෙතෙක් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලැබුණු විශාලම ණය පහසුකම ද සනිටුහන් කෙරෙයි. සමීපස්ථ ණය පහසුකම ආපසු ගෙවීම 2012 ඔක්තෝබර් මස ආරම්භ කළ අතර, 2017 අප්‍රේල් මස වන විට මුළුමනින්ම ගෙවා නිම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

5.6 ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම, විදේශීය ණය සහ ණය සේවාකරණය

ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම

වෙනත් බොහෝ රටවල ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් පහත දැමෙන වාතාවරණයක් පැවතුණ ද, 2012 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනිණි. ෆිච් රේටින්ග්ස් (Fitch Ratings) ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය සහ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය පැහැර හැරීමේ අවදානම සම්බන්ධයෙන් වන ශ්‍රේණිගත කිරීම් “BB-” මට්ටම ලෙස තහවුරු කරන ලදී. මෙම ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් සම්බන්ධයෙන් වන දැක්ම තවදුරටත් “ස්ථාවර” (Stable) මට්ටමේ පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් පිළිබඳ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ මුඩ්ස් (Moody's) ආයතනයේ ආයෝජන සේවා දැක්ම වසර තුළ දී “B1” ලෙස “ධනාත්මක” (Positive) මට්ටමේ පැවතුණි. ස්ටැන්ඩර්ඩ් සහ ප්‍රවර්)ස් (Standard and Poor's) ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන දැක්ම “ධනාත්මක” (Positive) මට්ටමේ සිට “ස්ථාවර” (Stable) මට්ටම දක්වා

5.11 සංඛ්‍යා සටහන ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් සහ දැක්ම

වසර	ස්ටැන්ඩර්ඩ් සහ ප්‍රවර්)ස්		ෆිච්		මුඩ්ස්	
	ශ්‍රේණිගත කිරීම	දැක්ම	ශ්‍රේණිගත කිරීම	දැක්ම	ශ්‍රේණිගත කිරීම	දැක්ම
2009	B	සෘණ	B+	සෘණ	-	-
2010	B+	ස්ථායී	B+	ධන	B1	ස්ථායී
2011	B+	ධන	BB-	ස්ථායී	B1	ධන
2012	B+	ස්ථායී	BB-	ස්ථායී	B1	ධන

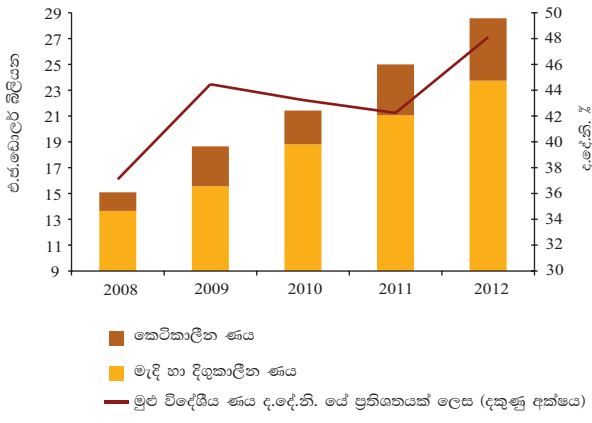
මූලාශ්‍රය: ස්ටැන්ඩර්ඩ් සහ ප්‍රවර්)ස්, ෆිච් සහ මුඩ්ස් ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන

සංශෝධනය කළ ද රටේ දීර්ඝ කාලීන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම “B+” මට්ටම ලෙස තහවුරු කරන ලදී.

විදේශීය ණය

2012 වසරේ දී මැදි හා දිගුකාලීන ණය සහ කෙටිකාලීන ණයවලින් සමන්විත වූ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර්වලින් ගත් කළ, 2012 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 28.4 ක් දක්වා සියයට 13.8 කින් වර්ධනය වූ අතර, මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගණනය කළ විට, 2011 වසරේ දී සියයට 42.2 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී සියයට 47.9 ක් විය. රජය වෙත මැදි හා දිගුකාලීන ණය ලෙස සහ රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළ ආයෝජන ලෙස ඉහළ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් ලැබීම මුළු විදේශීය ණය වර්ධනය වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මැදි හා දිගුකාලීන විදේශීය ණයවලින් සියයට 81 ක් පමණ රාජ්‍ය අංශයේ ණය විය. ප්‍රධාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා ඉහළ ණය ප්‍රමාණයක් මුදා හැරීමත්, පස්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවත් සමඟ 2012 වසරේ දී රාජ්‍ය අංශයේ නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය සියයට 7 කින් වැඩි විය. මේ අතර, රාජ්‍ය

5.13 රජය සටහන විදේශීය ණය

5.12 සංඛ්‍යා සටහන **නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්**

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2008	2009	2010	2011(අ)	2012 (ආ)	2008	2009	2010	2011(අ)	2012 (ආ)
1. මුද්‍රිත හා දිගුකාලීන ණය	13,646	15,564	18,823	21,065	23,604	1,543,952	1,780,313	2,088,449	2,535,643	3,138,860
1.1 රජය	12,593	13,769	16,076	17,808	19,054	1,424,729	1,574,933	1,783,728	2,092,132	2,484,877
1.2 රජය ඇප වූ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය	251	110	517	903	1,444	28,429	12,608	57,398	72,480	75,653
1.3 රජය ඇප නොවූ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය	634	967	919	636	595	71,715	110,570	101,913	175,338	259,324
1.4 ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් කළ ගැනුම් (ඇ)	169	719	1,311	1,718	2,510	19,079	82,201	145,410	195,693	319,006
2. කෙටිකාලීන ණය	1,460	3,098	2,615	3,937	4,837	165,207	354,341	290,149	448,376	615,025
2.1 රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්	212	1,622	2,171	2,367	3,131	24,006	185,534	240,855	269,654	398,088
2.1.1 භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	56	353	517	616	631	6,358	40,410	57,317	70,123	80,184
2.1.2 භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර	156	1,269	1,654	1,752	2,500	17,647	145,124	183,538	199,531	317,904
2.2 අනෙකුත් (ඈ)	1,248	1,476	444	1,569	1,706	141,201	168,808	49,294	178,723	216,936
3. බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	2,669	2,251	3,393	4,385	5,233	301,950	257,575	376,418	499,507	665,472
3.1 මහ බැංකුව (ඉ)	1	227	228	229	205	64	26,042	25,322	26,047	26,024
3.2 වාණිජ බැංකු (ඊ)	1,861	1,763	2,578	3,366	4,801	210,531	201,696	286,052	383,427	610,494
3.2.1 කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන ණය	1,112	937	1,538	2,263	3,227	125,797	107,224	170,636	257,803	411,595
කෙටිකාලීන ණය	-	-	-	-	2,127	-	-	-	-	271,307
දිගුකාලීන ණය	-	-	-	-	1,100	-	-	-	-	140,288
3.2.2 වෙනත් වගකීම්	749	826	1,040	1,103	1,574	84,734	94,471	115,415	125,624	198,899
3.3 ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ වගකීම්	808	261	586	790	228	91,355	29,837	65,044	90,032	28,954
4. මුළු විදේශීය ණය (1+2)	15,107	18,662	21,438	25,002	28,441	1,709,159	2,134,654	2,378,598	2,984,019	3,753,884
5. මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම් (1+2+3)	17,775	20,913	24,830	29,387	33,674	2,011,109	2,392,229	2,755,015	3,483,526	4,419,356
විශේෂිත අයිතමයන්										
මුද්‍රිත හා දිගුකාලීන ණය										
ව්‍යාපෘති ණය	11,148	11,914	13,174	14,482	15,251	1,261,304	1,362,806	1,461,729	1,649,492	1,939,381
ව්‍යාපෘති නොවන ණය	740	708	1,516	426	313	83,703	81,025	168,151	112,387	101,660
සැපයුම්කරුවන්ගේ ණය	705	1,146	1,838	2,899	3,490	79,722	131,103	203,888	330,253	443,836
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් කළ ගැනුම් (ඇ)	169	719	1,311	1,718	2,510	19,079	82,201	145,410	195,693	319,006
අනෙකුත් ණය (උ)	885	1,077	985	1,539	2,039	100,145	123,178	109,271	247,818	334,976
කෙටිකාලීන ණය හා බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	4,129	5,349	6,008	8,322	10,070	467,157	611,916	666,566	947,883	1,280,497
ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් (උආ),(ඵ)										
මුළු විදේශීය ණය	37.1	44.4	43.3	42.2	47.9	38.8	44.1	42.4	45.6	49.5
බැංකු අංශයේ මුළු විදේශීය වගකීම්	6.6	5.4	6.8	7.4	8.8	6.8	5.3	6.7	7.6	8.8
මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම්	43.7	49.7	50.1	49.7	56.7	45.6	49.5	49.2	53.2	58.3
කෙටිකාලීන ණය	3.6	7.4	5.3	6.7	8.1	3.7	7.3	5.2	6.9	8.1
කෙටිකාලීන ණය හා බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	10.1	12.7	12.1	14.1	16.9	10.6	12.7	11.9	14.5	16.9
මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම්වල ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් (ඵ)										
කෙටිකාලීන ණය	8.2	14.8	10.5	13.4	14.4	8.2	14.8	10.5	12.9	13.9
බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	15.0	10.8	13.7	14.9	15.5	15.0	10.8	13.7	14.3	15.1

(අ) සංශෝධිත
 (ආ) නාවකාලික
 (ඇ) 2009 වසරේ දී අනුමත වූ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සම්පස්ථ ණය පහසුකම යටතේ ලද ණය ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් ඉරානයෙන් ලබාගත් ණය සහ අනෙකුත් වෙළෙඳ ණය ඇතුළත් වේ.
 (ඉ) 2009 වසරේ සිට එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 200 ක විනිමය හුවමාරු ශීඝ්‍රීභවයට වටිනාකම ඇතුළත් වේ.
 (ඊ) අක්වෙරළ බැංකු ඒකක ඇතුළත් සහ වාණිජ බැංකුවල විදේශීය වගකීම්
 (උ) රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන මගින් ලබාගත් දිගුකාලීන ණය ඇතුළත් වේ.
 (ඌ) ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්නා වෙළෙඳ මිල අනුව ගණනය කරන ලද ද.දේ.නි. මත පදනම් වේ.
 (ඍ) වසර තුළ විනිමය අනුපාතිකයන්හි සිදු වූ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් රුපියල් වටිනාකම හා එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව මෙම අනුපාතිකයන් වෙනස් වේ.
 මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

අංශයේ මුළු විදේශීය ණයවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2011 වසර අවසානයේ දී සියයට 66 ක් වූ සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ලද ණය ප්‍රමාණය, 2012 වසර අවසානයේ දී සියයට 60 ක් දක්වා අඩු විය. නොපියවා ඉතිරිව ඇති රජයේ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 26 ක් සහ සියයට 41 ක් පිළිවෙලින් වි.ගැ.හි. සහ එ.ජ.ඩොලර්වලින් ප්‍රකාශිත ණයවලින් සමන්විත වූ අතර, සියයට 22 ක් ජපන් යෙන්වලින් ප්‍රකාශිත ණයවලින් සමන්විත විය.

2012 වසරේ ජූලි මාසයේදී ශ්‍රී ලංකාව විසින් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක වටිනාකමින් යුත් පස්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව සාර්ථකව සිදුකරන ලදී. සියයට 5.875 ක සාපේක්ෂව අඩු වාර්ෂික ඵලදා අනුපාතිකයක් සහ වසර 10 ක පරිච්ඡේද කාලයක් සහිත වූ මෙම බැඳුම්කර නිකුතුව, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය කෙරෙහි ආයෝජකයින් දක්වන අඛණ්ඩ විශ්වාසය පිළිබිඹු කරමින්, දසගුණයකට වඩා වැඩි ඇනවුම් ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණය කර ගත්තේය.

තවද, බැඳුම්කර නිකුතුවට පෙර මාසවල ගෝලීය ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළෙහි දිගින් දිගටම පැවති උච්ඡාවචනයන් සලකා බැලීමේ දී, මෙම බැඳුම්කර නිකුතුව සඳහා විශාලතම ආයෝජක සංඛ්‍යාව සහ විශාලතම ඇතවුම් ප්‍රමාණය වාර්තා වීම, විශිෂ්ට ප්‍රගතියක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

රජය ඇප වූ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශයන්හි මැදි හා දිගුකාලීන ණය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ලංකා කෝල් කොම්පැනි ලිමිටඩ් (Lanka Coal Company Limited) (පුත්තලම ගල් අගුරු බලාගාරය ඉදිකිරීම සඳහා), සීමාසහිත ගුවන් තොටුපොළ සහ ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම (මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ඉදිකිරීම සඳහා), ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (මාගම් රුහුණපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරායේ සංවර්ධන අදියර I සහ අදියර II සඳහා) යනාදී රාජ්‍ය හිමිකාරිත්වයක් ඇති ව්‍යවසායන්ට ඉහළ විදේශීය ණය ප්‍රමාණයක් මුදාහැරීම මෙයට ප්‍රධාන

වශයෙන් හේතු විය. ජා.මු.අරමුදලේ සම්පස්ථ ණය පහසුකමේ අවසාන ණය වාරික දෙක මුදා හැරීමත් සමඟ ජා.මු.අරමුදලින් ලබාගත් ණය මුදලේ ශේෂය 2011 වසර අවසානයේ වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.7 සිට 2012 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.5 ක් දක්වා වැඩි විය. 2012 වසරේ දී නොපියවා ඇති භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත්වල වැඩිවීම නිසා කෙටිකාලීන ණය සියයට 23 කින් වර්ධනය විය. කෙසේවුවත්, විදේශිකයින් විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන මෙම මුළු භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත්වලින් සියයට 80 ක් පමණ වසර 1 ත් 20 ත් අතර කල් පිරීමක් සහිත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවලින් යුක්ත විය.

මුළු විදේශීය ණය සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්වලින් සමන්විත මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම් ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2011 වසරේ වූ සියයට 49.7 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී සියයට 56.7 ක් දක්වා වර්ධනය විය. 2012 වසර ආරම්භයේ සිට විදේශීය ණය

5.13 සංඛ්‍යා සටහන විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් (අ)

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2008	2009	2010	2011 (අආ)	2012 (ඇ)	2008	2009	2010	2011 (අආ)	2012 (ඇ)
1. ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	1,826	2,009	1,853	1,739	2,879	277,297	230,616	208,984	192,613	368,115
1.1 ණය ආපසු ගෙවීම්	1,375	1,652	1,234	1,030	1,889	228,488	189,621	138,941	114,285	242,341
(i) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට	77	95	46	11	60	8,582	10,941	5,238	1,238	7,100
(ii) අනෙකුත්	1,298	1,557	1,188	1,018	1,829	219,906	178,680	133,703	113,047	235,241
රජයේ මැදි සහ දිගුකාලීන	807	940	665	789	1,372	166,433	107,880	74,932	87,754	176,617
රාජ්‍ය බැඳුම්කර	300	307	92	95	128	32,548	35,109	10,406	10,406	16,535
රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය	191	311	431	135	329	20,925	35,691	48,365	14,887	42,089
1.2 පොලී ගෙවීම්	450	357	619	709	991	48,809	40,995	70,043	78,328	125,774
(i) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට	11	6	7	10	36	1,173	644	803	1,081	4,707
(ii) අනෙකුත්	440	351	612	700	954	47,636	40,351	69,240	77,247	121,067
2. වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ අපනයන ඉපයුම්	10,115	8,977	11,100	13,643	13,562	1,095,679	1,031,289	1,254,021	1,508,565	1,729,033
3. වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ඉපයුම්, ආදායම් හා ජංගම සංක්‍රම	13,102	12,500	15,592	19,314	19,921	1,419,565	1,436,578	1,761,613	2,135,356	2,538,587
4. ණය සේවා අනුපාතිකය (ඇ)										
4.1 2 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
(i) සමස්ත අනුපාතිකය	18.0	22.4	16.7	12.7	21.2	25.3	22.4	16.7	12.8	21.3
(ii) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	17.2	21.3	16.2	12.6	20.5	24.4	21.2	16.2	12.6	20.6
4.2 3 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
(i) සමස්ත අනුපාතිකය	13.9	16.1	11.9	9.0	14.5	19.5	16.1	11.9	9.0	14.5
(ii) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	13.3	15.3	11.5	8.9	14.0	18.8	15.2	11.5	8.9	14.0
5. රජයේ ණය සේවා ගෙවීම්										
5.1 රජයේ ණය සේවා ගෙවීම් (ඉ)	1,361	1,497	1,219	1,474	2,202	226,399	171,834	136,411	162,507	281,982
5.2 1 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් (ඇ)	74.5	74.5	65.8	84.8	76.5	81.6	74.5	65.3	84.4	76.6

(අ) විදේශ ණය සේවා ගෙවීම්, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විදේශීය ණය සංඛ්‍යාත සංස්කරණය (2003) ට අනුරූප වන පරිදි, රාජ්‍ය මූල්‍යයන්: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව සුරැකුම්පත් (විදේශිකයින් සතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර) ආපසු ගෙවීම් ඇතුළත් වන පරිදි ප්‍රතිවර්ගීකරණය කර ඇත.
 (ආ) සංශෝධිත
 (ඇ) තාවකාලික
 (ඈ) වසර තුළ විනිමය අනුපාතිකයන්හි සිදු වූ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් රුපියල් වටිනාකම හා එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව ණය සේවා අනුපාතිකයන් වෙනස් වේ.
 (ඉ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි ගනුදෙනු හැර

ලබාගැනීම සඳහා වාණිජ බැංකු දිරිගැන්වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2011 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.4 ක් වූ බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්, 2012 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 5.2 ක් දක්වා වර්ධනය විය. 2012 වසරේ මැයි මාසයේ දී ලංකා බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 500 ක් වූ බැඳුම්කර නිකුතුව, බැංකු අංශයේ නොපියවූ වගකීම්වල මූලික අංගයක් විය.

විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ණය වාරික සහ පොලී ගෙවීම්වලින් සමන්විත වන විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2012 වසරේ දී වර්ධනය විය. විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වල නාමික වටිනාකම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,879 ක් දක්වා වර්ධනය වූ අතර එයට මූලික වශයෙන් හේතු වූයේ විශේෂයෙන්ම මුල් වරට නිකුත් කළ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 500 ක් වූ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ගෙවීම් සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ගෙවීම් ඇතුළු රජය විසින් ලබාගත් දිගුකාලීන ණය සඳහා වාරික සහ පොලී ගෙවීම් වැඩි වීමයි. තවද, ජා.මු. අරමුදලෙන් ලබාගත් සම්පස්ථ ණය පහසුකමෙහි ප්‍රථම වාරිකය ලෙස එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 40 ක් ද

2012 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී පියවන ලදී. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා පොලී සහ කුපන ගෙවීම් ඇතුළු, රජයේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති මැදි හා දිගුකාලීන ණය සඳහා ගෙවූ පොලියෙහි සැලකිය යුතු ඉහළයාම ද ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ඉහළයාම සඳහා හේතු විය. ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වල නිරපේක්ෂ අගය වැඩිවීමත්, 2011 වසර හා සැසඳීමේ දී 2012 වසරේ දී අපනයන ආදායම සුළු වශයෙන් අඩු වීමත් හේතුවෙන්, භාණ්ඩ හා සේවා අපනයනවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, 2011 වසරේ දී වූ සියයට 12.7 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 21.2 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

5.7 විනිමය අනුපාතික ක්‍රම සහ විනිමය අනුපාතිකයේ වෙනස්වීම්

2012 වසරේ දී විදේශ විනිමය ප්‍රතිපත්තිය මූලිකවම යොමු වූයේ, 2012 පෙබරවාරි මාසයේ දී ප්‍රකාශයට පත් කළ පරිදි දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මහ බැංකුවේ මැදිහත්වීම සීමා කිරීම කුලීන් විනිමය අනුපාතිකය වඩාත් නම්‍යශීලීව තීරණය වීමට ඉඩ හැරීම කෙරෙහිය. මෙම ප්‍රතිපත්තියම වෙනසට අදාළව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි ඇති

5.14 සංඛ්‍යා සටහන		විනිමය අනුපාතික වෙනස්වීම්								
මුදල් වර්ගය	විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයකට රුපියල් අගය						පෙර වර්ෂයට වඩා ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම (අ)			
	වර්ෂය අග අනුපාතිකය			වාර්ෂික සාමාන්‍යය අනුපාතිකය			වර්ෂය අග		වාර්ෂික සාමාන්‍යය	
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2011	2012	2011	2012
යුරෝ	147.56	147.42	168.13	150.10	153.86	164.01	0.09	-12.31	-2.45	-6.18
ඉන්දියානු රුපියල්	2.48	2.15	2.33	2.49	2.39	2.39	15.01	-7.45	4.27	-0.34
ජපන් යෙන්	1.36	1.47	1.48	1.29	1.39	1.60	-7.21	-0.88	-7.06	-13.26
බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්	171.41	175.45	205.47	174.81	177.23	202.28	-2.30	-14.61	-1.37	-12.38
එක්සත් ජනපද ඩොලර්	110.95	113.90	127.16	113.06	110.57	127.60	-2.59	-10.43	2.26	-13.35
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්	170.84	174.87	195.31	172.50	174.54	195.38	-2.31	-10.47	-1.17	-10.67
සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක (අ) (අ)	වර්ෂය අග දර්ශකය			වාර්ෂික සාමාන්‍යය දර්ශකය			පෙර වර්ෂයට වඩා ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම			
							වර්ෂය අග දර්ශකය		වාර්ෂික සාමාන්‍යය දර්ශකය	
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2011	2012	2011	2012
නා.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව	100.50	101.44	90.33	100.00	99.84	90.44	0.93	-10.95	-0.16	-9.41
මු.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව	102.20	104.30	97.82	100.00	101.87	95.91	2.05	-6.21	1.87	-5.85

(අ) වෙනස්වීම ගණනය කර ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකා රුපියලට අදාළ විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වටිනාකම පදනම කර ගෙනය. සෘණ ලකුණින් ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම පෙන්නුම් කරයි. මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

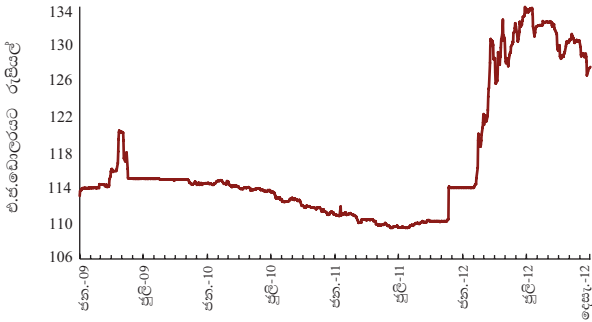
(ආ) නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය (නා.ස.වි.අ.) යනු වෙළෙඳ හවුල්කරුවන් සහ තරගකාරී රටවල් 24ක නාමික විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ බර තැබූ සාමාන්‍යයයි. බර ප්‍රමාණය, මුදල් පැසට ඇතුළත් එක් එක් රට සමග සිදු කරන වෙළෙඳාමෙහි වැදගත්කම මත පදනම් වේ. මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය (මු.ස.වි.අ.) ගණනය කරනුයේ පැසට ඇතුළත් මුදල් වර්ග අයත් රටවල උද්ධමන වෙනස නා.ස.වි.අ.ට ගැලපීම මගිනි. සෘණ ලකුණින් දර්ශකය අවප්‍රමාණය වීම පෙන්නවයි.

(ඇ) විනිමය අනුපාතික, දර්ශකයන් අනුව අර්ථ දක්වා ඇති අතර, ඒ අනුව අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියලෙහි අගය වැඩිවීම හෝ අඩුවීම සඵල විනිමය අනුපාතිකයන්හි අගය ඉහළයාම හෝ පහළයාම මගින් සෘජුවම පිළිබිඹු කෙරෙයි.

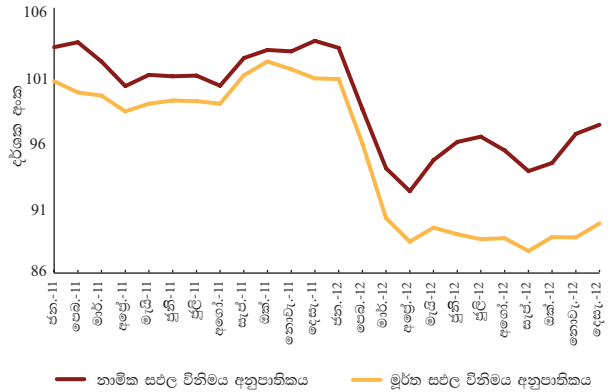
5.14 රූප සටහන

විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ වෙනස්වීම්

එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියලේ අගය

සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක (2010=100) මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව

5

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

වූ මූලික ප්‍රතිචාරයක් වශයෙන්, 2012 වසරේ පළමු භාගය තුළ එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල සියයට 14.56 කින් අවප්‍රමාණය විය. කෙසේ නමුත්, විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, සංචාරක ඉපැයීම් හා රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළ සහ කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ වෙත වූ ලැබීම් ඔස්සේ විදේශ මුදල් ගලා ඒම ඉහළයාම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දෙවන භාගයේදී, රුපියල සියයට 4.83 කින් අතිප්‍රමාණය විය. තවද, දේශීය පොලී අනුපාතිකයන්හි ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාව සහ ආනයන වර්ධනය අඩුවීම හේතුවෙන් වසරේ අග භාගය වන විට රුපියල මත වූ පීඩනය ලිහිල් විය. ඒ අනුව, සමස්තයක් ලෙස 2012 වසර අවසානය වන විට, එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල, රුපියල් 127.16 දක්වා සියයට 10.43 කින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, 2011 වසරේ දී රුපියල් 110.57 ක් වූ එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහි රුපියලේ වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතිකය 2012 වසරේ දී රුපියල් 127.60 ක් විය.

අනෙකුත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වල හැසිරීම නිරූපණය කරමින්, 2012 වසර තුළ දී රුපියල අනෙකුත් සියලු ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගවලට එරෙහිව අවප්‍රමාණය විය. රුපියල, ස්ටර්ලින් පවුමට එරෙහිව සියයට 14.61 කින් ද, යුරෝවලට එරෙහිව සියයට 12.31 කින් ද, ඉන්දියානු රුපියලට එරෙහිව සියයට 7.45 කින් ද ජපානයේ ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීමට අනුරූපීව ජපන් යෙන්වලට එරෙහිව සියයට 0.88 කින් ද අවප්‍රමාණය විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වල හැසිරීම පිළිබිඹු කරමින් 2012 වසර තුළ දී, රුපියල වි.ගැ.හි. ඒකකයට එරෙහිව සියයට 10.47 කින් අවප්‍රමාණය විය.

නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික

2012 වසර තුළ දී නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකයන්, 2011 වසරේදී දක්නට ලැබුණු අතිප්‍රමාණය වීමට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස අවප්‍රමාණය විය. ශ්‍රී ලංකා රුපියල, මුදල් පැසෙහි අඩංගු සියලු ප්‍රධාන මුදල් වර්ගවලට එරෙහිව නාමිකව අවප්‍රමාණය වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය විය. එ.ජ.ඩොලරය, ස්ටර්ලින් පවුම, යුරෝ, ජපන් යෙන් සහ ඉන්දියානු රුපියල යන මුදල් වර්ග 5 කින් යුත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය සියයට 10.49 කින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, වෙළෙඳ හවුල්කරුවන්ගේ සහ තරගකරුවන්ගේ මුදල් වර්ග 24 කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය සියයට 10.95 කින් අවප්‍රමාණය විය. මේ අතර, වෙළෙඳ හවුල්කාර හා තරගකාරී රටවලට සාපේක්ෂව දේශීය උද්ධමනය වැඩිවීම හේතුවෙන් උද්ධමන අන්තරය ඉහළ අගයක් ගත්තේය. කෙසේ වුවත්, රුපියලේ නාමික අවප්‍රමාණය වීම උද්ධමන අන්තරයට වඩා විශාල වූයෙන්, 2012 වසර තුළදී මුදල් වර්ග 5 කින් සහ 24 කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික පිළිවෙලින් සියයට 6.55 කින් සහ සියයට 6.21 කින් අවප්‍රමාණය විය.

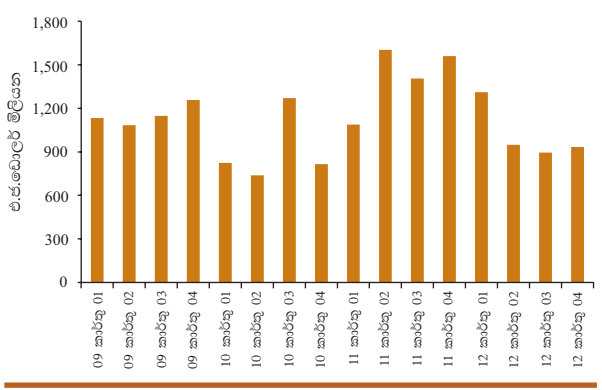
දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වර්ධනයන්

මන්දගාමී වූ ගෝලීය ඉල්ලුම නිරූපණය කරමින්, 2012 වසරේ දී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සුළු වශයෙන් අඩු විය. එතැන් වෙළෙඳපොළ මුළු ගනුදෙනු

ප්‍රමාණය 2011 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 10,787 හා සැසඳීමේදී, 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 9,331 ක් (මුළු ගනුදෙනුවලින් සියයට 70 ක්) පමණ දක්වා පහත වැටුණි. විදේශ වෙළෙඳ කටයුතුවල මන්දගාමීත්වය, විදේශ විනිමය ගනුදෙනු මත වූ ඉදිරි ගිවිසුම් දින 90 ක උපරිමයකට සීමා කිරීම සහ වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ අනාවරණ තත්වය සඳහා වන සීමාව පහළට ප්‍රතිශෝධනය කිරීම යන කරුණු මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. එතැන් වෙළෙඳපොළ තුළ පැවති ප්‍රවණතාව පෙන්නුම් කරමින්, ඉදිරි වෙළෙඳපොළ මුළු ගනුදෙනු ප්‍රමාණය ද 2011 වසරේ පැවති එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,655 ක සිට 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,089 ක් දක්වා පහත වැටුණි. ඒ අනුව, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 16,442 ක් වූ සමස්ත අන්තර් බැංකු විදේශ විනිමය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය, 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 13,420 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ඛනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත්වලින් කොටසක් පියවීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට පමණක් වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීම සීමා කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2012 පෙබරවාරි මස දී ගත් තීරණය ඇතුළු ප්‍රතිපත්ති සමූහය ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමඟ, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීම සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වෙළෙඳපොළට සැපයූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,797 ක් අතරින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,155 ක් 2012 වසරේ පළමු කාර්තුවට අදාළ වන අතර එය මූලික වශයෙන්ම යොමු වූයේ ඛනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත්වලින් කොටසක් පියවීම සඳහාය. මේ අතර, 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 631 ක් අවශෝෂණය කරගන්නා ලදී.

විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ ඉදිරි ගනුදෙනු අධි මිල මගින් 2012 වසරේ දී විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ වෙනස පෙන්නුම් කෙරිණි. වසරේ වැඩි කාලයක් තුළ මාස තුන සහ මාස හය යන කාල පරාසයන් සඳහා වන ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු අධිමිල, පොලී අනුපාතික අන්තරයන්ට වඩා තරමක පහළ මට්ටමක පැවතුණි. දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට අඛණ්ඩව මුදල් ප්‍රවාහ ලැබෙනු ඇතැයි යන වෙළෙඳපොළ අපේක්ෂාව මෙමගින් පෙන්නුම් කෙරිණි. ප්‍රධාන රටවල මහ

5.15 රූප සටහන කාර්තුවය අන්තර් බැංකු ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු පරිමාවන්

බැංකුවල ප්‍රමාණාත්මක ලිහිල්කරණ වැඩසටහන් හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර පොලී අනුපාතික දේශීය වෙළෙඳපොළේ පොලී අනුපාතිකයන්ට සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා ඇති වූ පොලී අනුපාතික අන්තරයේ ඉහළ යාම සහ විශේෂයෙන්ම 2012 දෙවන භාගය තුළ දී විදේශ විනිමය අනුපාතිකය සාපේක්ෂව ස්ථාවරව පැවැතීම, වසර තුළ දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙත විදේශ ආයෝජන ආකර්ෂණය කරගැනීමට උපකාරී විය. 2012 මාර්තු 02 වන දින වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ අනාවරණ තත්වය සඳහා වන සීමාව පහළට ප්‍රතිශෝධනය කිරීමෙන් පසු, 2012 වසරේ දී වාණිජ බැංකු විසින් ශුද්ධ අනාවරණ තත්වය, සාමාන්‍ය වශයෙන් අවම ධන අගයක පවත්වාගෙන ඇති අතර, එමඟින්, එක් මාසයක කාල පරාසයක් සඳහා වූ ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු අධි මිල තුළින් පෙන්නුම් කරන පරිදීම, කෙටිකාලීනව විදේශ විනිමය අනුපාතික අවප්‍රමාණය වීම පිළිබඳ තරමක දුර්වල වෙළෙඳපොළ අපේක්ෂාවන් නිරූපණය කෙරිණි.

විදේශ විනිමය අනුපාතිකය වඩා නම්‍යශීලී වීමට ඉඩ සැලසීම සඳහා 2013 වසරේ ජනවාරි මස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ඉදිරි ගිවිසුම් සහ වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ අනාවරණ තත්වය සඳහා වන සීමාවන් සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, වාණිජ බැංකුවල විදේශ විනිමය ගනුදෙනු හසුරුවා ගැනීමේ කාර්යය වඩාත් නම්‍යශීලී කිරීම සඳහා ඉදිරි වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු මත පැවති සීමාවන් ලිහිල් කිරීමට වාණිජ බැංකු යොමු කරවන ලද අතර අතර ශුද්ධ අනාවරණ තත්වය සඳහා වන සීමාව ඉහළ දමන ලදී.